

Upravištvu: Ljubljana, Kraljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. šek. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha čisto
št. 100, München št. 105.241.

JUTR

Naročnina: enašna mesečno 25 — Din.

za inozemstvo 40 — Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 9. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Tardieujev program za podunavsko konferenco

Kljub velikim težkočam upa Tardieu, da bo končno
le prodrl s svojim načrtom

Zeneva, 17. marca. Razgovori franco-
skega ministrskega predsednika o načrtu
podunavske gospodarske unije se razvija-
jo še vedno čisto v okviru Tardieujevih
načrtov. Pričakujejo pa se seveda še ve-
like težave, ker se zastopniki devetih pri-
zadetih sil ne morejo sporazumeti o vseh
osnovnih vprašanjih. Gotovo je tudi, da
bodo težave postale še večje, čim se bodo
prišli realni razgovori o kraju, času in
obsegu konference. V razgovoru s franco-
skimi strokovnjaki so Nemci naglasili, da
Nemčija ne bo mogla pristati na to, da
bi se pogajanja o podunavski gospodarski
uniji vršila brez njenega sodelovanja. Se-
daj prevladuje misel, naj bi podunavske
probleme najprej proučili zastopniki štirih
velesil, v drugi fazi pa bi se že izdelali
predlogi o ureditvi podunavske gospodarske
skupnosti razmer ter predložili zastopnikom
podunavskih držav.

Veliko pozornost je vzbudila danes v že-
nevi nemško-rumunski trgovska pogodba,
o kateri se je razširila vest, da je stopi-
la danes v veljavo. Nemški strokovnjaki
so namreč izrazili mnenje, da bi se morali
po vzoru te pogodbe, ki sloni na si-
stemu preferenčnih carin, urediti gospo-
darski odnosi med vsemi podunavskimi
državami. Francija pa ne deli tega nem-
škega stališča, marveč vztraja pri tem,
naj bi se podunavski problemi rešili v
okviru Tardieujevega načrta.

Nemški delegati zapustijo jutri Zenevo.
Danes so se še sestali z madžarskim zua-
namnim ministrom Valkom in z avstrijskim
delegatom Pfliugom. Razgovorjali so se
predvsem o prodaji produktov srednjeev-
ropskih držav v zvezi z italijanskim in
nemškim konzumom.

Danes je Tardieu konferiral z nemški-
mi strokovnjaki, v Parizu pa se sestane z
italijanskimi strokovnjaki. Vsekakor bo
storil vse, kar je v njegovih močeh, da se
prepreči finančni pelom centralne Evrope.

Nova poteza Nemčije

Pariz, 17. marca. Najvernejša se zdi
francoskemu tisku poteza, ki jo je danes
storila Nemčija s tem, da je objavila novo
nemško-rumunsko trgovsko pogodbo. Per-
tinax meni, da bi bil Tardieujev načrt
končno neveljavno uničen, če bi stopila ta
trgovska pogodba v veljavo, kajti Rumunija
brez rizika, da upravlja svoj proračun, ne
more nuditi podunavskim državam več
ugodnosti, kakor jih je že nudila Nemčiji.
Na srečo je treba za uveljavljenje te trgo-
vinske pogodbe pristanka sosednjih držav.
Anglija je sprejela francoski memorandum,
Nemčija in Italija pa sta zahtevali, naj
se takoj skliče sestanek petih zainteresira-
nih podunavskih držav in štirih velesil, da
se dožene stališče vsake izmed njih.

Vprašanje finančne pomoči

Zeneva, 17. marca. Razgovori o načrtu
gospodarske pomoči za podunavske države,
ki so se v tem dnevi vršili med zastop-
niki posameznih prizadetih držav, so va-
činoma zaključeni. Kot začasni uspeh se
more ugotoviti, da so se sedaj odločili, da
se bo o tem vprašanju razpravljalo dalje
diplomatskim putem. Predvsem bodo sku-

šali doseči sporazum med Nemčijo, Fran-
cijo in Italijo glede finančne pomožne ak-
cije morda s posojilom Društva narodov.

Zeneva, 17. marca. S vzezi z razgovori
francoskega ministrskega predsednika
Tardieua o podunavskem vprašanju, se na-
glašajo, da bi moralo vseh pet prizadetih
držav najprej zaključiti carinske pogodbe
ter nato določiti temelje za reformo pra-
računa in valutnega sistema. Svoje sklepe
bi morale nato predložiti pristojnim orga-
nom pri Društvu narodov, ki bi poiskali
sredstva, da jim preskrbijo mednarodno
finančno pomoč. Francija, ki je nazirala,
da so se posamezne pomožne akcije poka-
zale kot brezuspešne, nastopa za absolut-
no remeduro ter zahteva, da naj bi štiri
zainteresirane velesile uvedle skupno ak-
cijo, da oiajšajo in pospešijo gospodarsko
reorganizacijo Srednje Evrope. Anglija je
že pristala na francosko spomenico, Nem-
čija in Italija pa sta zahtevali takojšnjo
izmenjavo misli na konferenci, katere naj
bi se udeležili zastopniki vseh petih po-
dunavskih držav in štirih evropskih vele-
sil. Ministrski predsednik Tardieu bo svojo
nalogo nadaljeval s potrebno previdnostjo
toda brez odlaganja.

Program konference

Pariz, 17. marca. Francoski listi se ze-
lo pessimistično izražajo o nemškem ogo-
voru na francosko noto in soglasno odkli-
najo stališče Nemčije, ker so imeli Nemci,
še preden so se pričela pogajanja o po-
dunavski gospodarski uniji, že povsem iz-
delan načrt o priključitvi Avstrije k Nem-
čiji, ki bi ga skušali izvesti ali vsaj morda
pripraviti, čeprav bi se ustanovila gospo-
darska unija držav ob obrežjih Dunava.
Razen tega vpleta Nemčija v vprašanja, ki
so docela gospodarskega značaja, tudi po-
litične probleme.

Pertinax izraža v »ECHO de Paris« trdno
pripravljenost, da bo Tardieujev načrt žel
uspeh, ki mu pritiče. Nemčija namreč ne
more pomagati Avstriji in Madžarski, ki
sta neposredno pred bankrotom. Brez po-
pore francoskega finančnega trga pa ne bo
mogoče dobiti kredita, ki bi pripomogel k
obnovitvi srednje-evropske gospodarske
Francija bo dala svojo pomoč le onim, ki
bodo pristali na Tardieujev načrt.

»ECHO de Paris« poroča dalje iz Zeneve,
da namerava Tardieu angleškemu zunanj-
mu ministru Simonu poslati že povabilo na
podunavsko konferenco. Tardieu je že iz-
delal program konference, ki obsega v glav-
nem tri točke: 1. Vprašanje predhodnih
kreditov podunavskim državam, da bi
mogle brez vsakršnih finančnih pretres-
ljav dobiti ustanovitve podunavske unije.
2. Zgraditev in potrditev sistema prefe-
renčnih carin, finančne reforme in kontrole
proračunov podunavskih držav, kar je vse
pogoj za sanacijo finančnih razmer v Sred-
nji Evropi. Tardieu se bo zavzel za to, da
bi komisija Društva narodov ali pa kaka
posebna finančna komisija kontrolirala
proračune podunavskih držav. 3. Po ime-
novanju določenega kontrolnega organa
naj bi se podunavskim državam dovolili
dolgoročni krediti.

Priprave hitlerjevcev za državljansko vojno

Ostri ukrepi pruske vlade — Preiskave v poslovnih prostorih orga-
nizacij narodne socialistične stranke — Priprave Hitlerjevih napa-
dalnih oddelkov za prevrat

Berlin, 17. marca. Da omeji delovanje
narodno-socialističnih napadalnih oddelkov,
je izdala pruska vlada ostre ukrepe. Po
vseh Prusiji so bile danes izvršene hišne
preiskave. Policija je preiskala tudi poslov-
ne prostore in sedeže glavnih vodstev na-
rodno-socialistične stranke. O rezultatih
preiskav se ni bilo izdalo uradno poročilo
in tudi ni še znano, kaj vse so našli pri
narodno-socialističnih napadalnih oddelkih.
Pruski notranji minister Severing je ome-
nil te nekaj splošnih ugotovitev. Tako je
policija dognala, da so imeli narodni socia-
listični napadalni oddelki za čas predsed-
niškin volitev strogo zapoved iz Monako-
vega, naj bodo vsak hip na razpolago
strankinemu vodstvu. Vse kaže, da pripra-
ve za alarm niso bile izvedene v posled-
nem času, marveč so bili ukaz izdati že
precej čisto prej. Policija je našla tudi na-
črte o eventualnem nastopu narodno-socia-
lističnih napadalnih oddelkov. Vodstvo
narodno-socialistične stranke je izdalo ta-
le ukaz, naj napadalni oddelki v primeru
potrebe rabijo silo. Notranji minister je v
svojem poročilu poudaril, da imajo te pri-
prave narodno-socialistične stranke povsem
značaj priprave za državljansko vojno. Hit-
lerjevci so se na tak način pripravljali na
volitve z izgovorom, da se je treba boriti

Razorožitvena konferenca

Zeneva, 17. marca. AA. V poučenih kro-
gih pričakujejo, da bodo seje generalne ko-
misije razorožitvene konference, ki so bile
odgovorne od 19. marca do 11. aprila, po
velikonočnih praznikih dosti živahnije,
ker bodo na njih razpravljali o dveh veli-
kih vprašanjih: o problemu varnosti, ki jo
zahteva Francija, in vprašanju enakoprav-
nosti, ki jo zahteva Nemčija.

Zasedanje generalne komisije in tehni-
čnih komisij bo trajalo okoli 6 tednov, na-
kar bo najbrže od 15. maja do 15. julija
prekinjeno, in sicer zaradi francoskih vo-
lov in zaradi lausanske reparacijske kon-
ference, ki bo v začetku junija.

Nova sled za Lindberghovim otrokom

Newyork, 17. marca. Policija je našla
novo sled za Lindberghovim otrokom. Ne-
ka ženska je izpovedala, da je v svoji hiši
v Hopevillu sprejela pod krov dva nezna-
na Nemca, ki sta jo prosila, naj jima po-
sodi svoj voz, da bi se odpeljala v New
Braunschweig. Ko sta se vrnila v New
Braunschweig, sta jo zapletenih besedah
pričela sumiti, da sploh nista bila v New
Braunschweigu. Nemca sta si pri njej izpo-
sodila tudi skafje, ki jih nista vrnila. Tak-
šne skafje je policija našla tudi na Lind-
berghovem vrtu. Sedaj se je pričela z vsi
vznož preiskava v tej smeri.

MAKSIMIRANJE OBRESTNE MERE

Za posojila smejo zahtevati denarni zavodi največ dvakrat tolike obresti, kakor jih plačajo za hranilne vloge

Beograd, 17. marca. V. Kakor smo že
poročali, je razpravljala včeraj kraljev-
ska vlada na svoji dopoldanski in po-
poldanski seji o težavnem položaju na-
šega kmetskega naroda ter sprejela dva
važna zakona za zaščito naših polje-
delcev: zakon o višini obrestne mere
in zakon o zaščiti poljedelcev.

Zakon o maksimalni višini obrestne
mere določa v uvodu, da ne sme nihče
posojati denarja ali za izposojeni denar
sprejemati višje obresti kakor jih dolo-
ča ta zakon. Vsi denarni zavodi, ki
sprejemajo hranilne vloge, smejo raču-
nati za obresti izposojenega kapitala
največ dvakrat toliko, kakor sami pla-
čajo za vloge, vložene pri njih. Druge
(privatne) osebe smejo računati za iz-
posojeni kapital obresti, ki morajo biti
za dva odstotka nižje, kakor je najnižja
obrestna mera pri kateremkoli izmed
denarnih zavodov v dotičnem kraju. V
maksimalni iznos letnih obresti je do-
puščeno vračunati tudi vzporedna pla-
čila, za katera se dolžnik obveže poleg
obresti, kakor so: provizije, konvencio-
nalne kazni, stroški ali slično. Obresti
in vzporedna plačila se ne smejo spreje-
mati vnapij. Ako pa se vendar srede-
jemo vnaprej, potem se morajo odbiti
od glavnice na dan izplačila. Obrestne
obresti se morajo zahtevati, ako so po-
sebej dogovorjene in če se zahtevajo za
dospele obresti, in sicer se računajo pri
t. m. obrestne obresti od dneva tožbe.

Dogovor o obrestni meri je nevelja-
ven, ako presega dogovorjena obrestna

mera maksimalno, po tem zakonu do-
pastno mero in v kolikor se protivi osta-
lim predpisom tega zakona. Obresti
ne smejo nikoli biti višje, kakor so po
zakonu določene, po tem zakonu do-
puščene obrestne mere se ne smejo ni-
ti odmerjati niti zagotoviti niti eksek-
utivnim putem izterjati, četudi bi bile
priznane s pravomočno razsodbo, ali iz
kakega drugega izvršnega naslova.

Fizično-pravne osebe, ki so poobla-
ščene za sprejemanje hranilnih vlog,
morajo 15 dni po uveljavitvi tega za-
kona v banovinskem službenem listu,
ali če tega ni, v »Službenih Novinah«
objaviti svojo redno obrestno mero za
hranilne vloge. Istočasno morajo prija-
viti to obrestno mero tudi nadzorni
upravni oblasti. Na isti način morajo
objaviti in prijaviti vsako izpremembo
redne obrestne mere za hranilne vloge,
in sicer najmanj 15 dni prej, predno sto-
pi najavljena izprememba v veljavo.

Vsako kršitev teh predpisov bodo
kaznovali nadzorne oblasti z denarno
globo do 50.000 Din. Ob ponovnih kršit-
vah se lahko kazen poviša do 100.000
dinarjev, poleg tega pa lahko nadzorna
oblast uvede proti takim zavodom ali
osebam kazensko postopanje, kakor da
so prekršile pravila zavoda odnosno
koncesije.

Zadolžnice kakršnegakoli značaja, ki
se glase na večjo vsoto, kakor je bila
dejanska kot posojilo izplačana, nimajo
pravne veljavnosti glede visokosti dol-
žne vsote, v kolikor obstoja razlika med
dejansko danim posojilom in v listini

vpisano dolžno vsoto. V področje ve-
ljavnosti zakona o sodnem postopku in
v civilnih pravih se lahko to neome-
jeno dokazuje s pričami, sodišče pa po
svobodnem prepričanju oceni, ali se na-
vedena dejstva lahko smatrajo za do-
kazni material ali ne. Zadolžnica mora
biti napisana na monopolnem papirju,
čegar obrazec bo predpisal finančni mi-
nister. Prenos nepremičnin, ki bi izhajal
iz pozodb o posojilih, ne pa iz kupo-
prodajnih pogodb, je neveljaven. Pred-
pisi tega zakona veljajo tudi za izposo-
jene kupo, ne stvari, kakor semenje,
živež itd. Pri razpravah te vrste se bo
pri izvrševanju predpisov tega zakona
upoštevala denarna vrednost teh kon-
zumnih predmetov.

Kdor stori karkoli v nameri, da bi iz-
igral predpise tega zakona, bo kazno-
van, v kolikor ne priha v poštev še
postopanje po kazenskem zakonu, z za-
porom do šestih mesecev in z denarno
globo. Predpisi tega zakona pa se ne
bodo izvajali za posojila med trgovci,
v kolikor ne prihaja v poštev dajanje
posojil ali kreditov s strani denarnih
zavodov ali posojila pooblaščenih za-
stavljalnic. Minister za trgovino in in-
dustrijo bo po zaslišanju Trgovskih
zbornic od časa do časa določil maks-
imalno obrestno mero za zastavljavnice
in sploh za posojila na račun zastavljav-
nih poslov. Glede obrestne mere, dogo-
vorjene ali določene predno postane ta
zakon pravomočen, se bodo izvajale
odredbe tega zakona od dneva, ko sto-
pi zakon v veljavo.

Iz Narodnega predstavništva

Skupščina sprejela zakon o davčnih olajšavah — Nada- ljevanje proračunske razprave v senatu

Beograd, 17. marca. Narodna skupšči-
na je danes nadaljevala razpravo o davčnih
olajšavah ter zakon odobrila po celodnevni
razpravi v načelu in podrobnosti. Go-
vorniki so se zavzemali za še večje znižanje
davčnih bremen in opozarjali na kritičen
položaj kmečkega prebivalstva, ki ponekod
sploh ne zmora plačati davkov. Mnogo se
je govorilo tudi o brisanju davčnih zaostan-
kov. Dokler so bili nekateri mnenja, naj se
brisejo sploh vsi davčni zaostanki, pa so
se drugi izrazili proti temu, poudarjajoč,
da imajo največje zaostanke veleposretniki
in velepodjetja, dočim je mali kmet davke
vedno v redu plačeval in so zaostanki za
izjemo zadnjih dveh let, ko je nastopila
huda stiska, prav neznatni. Finančni mi-
nister je v svojem odgovoru opozarjal na to,
da bodo sledili še razni drugi ukrepi za
omiljenje javnih davčatev, da pa za enkrat
ni mogoče storiti več, ker bi sicer bilo
ogroženo proračunsko ravnotežje. Pri na-
čelnem glasovanju je bil sprejet zakon s
196 proti 2, v podrobni razpravi pa z 200
proti 3 glasovom. Seja je bila nato zaklju-
čena.

Na jutrišnji seji bo Narodna skupščina
pričela razpravljati o likvidaciji žitnega
režima.

*

Beograd, 17. marca. Senat je danes ves
dan nadaljeval načelno razpravo o prora-
čunu ter bo zasedal dopoldne in popoldne,
po potrebi tudi zvečer. Računa se, da bo
načelna razprava končana v soboto ter se
bo v soboto zvečer vršilo načelno glasova-
nje o proračunu. Podrobna razprava se
bo pričela v ponedeljek in bo končana br-
kone do četrta ali petka.

Na današnji razpravi je na dopoldanski
seji prvi govoril senator Peter Teslić,
ki je v svojem govoru primerjal proračun
od osvobodjenja dalje ter govoril o splošnih
gospodarskih prilikah naglašal, da so ce-
ne kljub precejšnemu nazadovanju še
vedno 16 krat višje, kakor so bile pred
vojno.

V svojem govoru je navedel nato celo
vrsto ukrepov za omiljenje gospodarske
krize. Senator Mića Mičić je poudarjal,
da skušajo sedanje naše težave izkoristiti
naši znani neprijatelji. Senator Popović
je kritiziral splošno državno upravo in
naglašal, da je upravljal aparat prevelik
in preveč kompliciran ter da zaradi tega ni
dovolj ekspedienten. Senator Gavro Čer-
ović je govoril o težkih prilikah v Črni go-
ri in zlasti opozarjal na pasivnost te po-
krajine. Minister za socialno politiko G. Iv-
Pucej je v svojem odgovoru naglašal,
da je dobila zetska banovina največjo po-
poro.

Zadnji je govoril na dopoldanski seji se-
nator dr. Miroslav Ploj, ki je poudarjal,
da živimo v zelo težkem in nevarnem času.
Svetovna gospodarska kriza kaže povsod
svoje posledice in nihče ne more danes z
verjetnostjo trditi, kako dolgo bo kriza še
trajala. Opozarjal pa je, da so razmere v
drugih državah še mnogo težje kakor pri
nas, ker se dela z vsemi močmi na to, da
se s primernimi ukrepi sedanja kriza čim
bolj omeji. Treba pa je voditi skrajno pre-
vidno gospodarsko politiko, kajti gospo-
darsko življenje je silno komplicirano in
vsaka pogreška se lahko hudo mašuje. Z
odobranjem ugotavlja, da je bil proračun
vojnega ministrstva reduciran za visok
odstotek, ker more to služiti vsemu svetu
za dokaz naše miroljubnosti in je baš zni-
žanje vojnega proračuna najboljši dokaz,

da naša vojska nima nobenih imperijali-
stičnih ciljev. Prehajajoč na zunanje po-
litično polje, je opozarjal govornik na ak-
cijo za osnovanje podunavske federacije in
z obžalovanjem ugotovil, da se v ta čisto
gospodarski problem zopet vmešava po-
litične težnje. Mi smo velesilam sicer hva-
lelni za njihove dobre nasvete, moramo pa
protestirati proti temu, da se vmešava v
vsako našo zadevo in se nam vsiljuje za
protektorje.

Na popoldanski seji je govoril senator
Sava Ljubibratić o prilikah v Bosni
in Hercegovini, nakar je povzel besedo se-
nator G. Ivan Hribar, ki je poudarjal,
da je predloženi proračun zelo težko go-
spodarske krize, ki je zavladala tudi pri
nas. Skupščina je zato odobrila načelo
skrajne štednje in tudi senat nima razloga,
da bi odrekal za to svoj pristanek. Držav-
no upravo pa bo treba še znatno izboljšati
in poenostaviti.

Prehajajoč na zunanje politične proble-
me, se je zlasti bavil z načrtom podunav-
ske federacije in naglašal, da je ta načrt
na zunaj sicer zelo simpatičen, toda vlada
mora biti zelo previdna. Ne gre tu toliko
za rešitev agrarnega problema, kakor za
rešitev onih dveh držav, ki sta izšli iz sve-
tovalne vojne okrnjeni in se ne moreta zna-
ti v novo nastale položaje. Dunaj in Bu-
dimpešta sta kot centra dveh nekdanj
gospodarskih narodov živela zelo razpisno in
se danes ne moreta znajti. Če se hoče ob-
noviti nekdanji avstro-ogrski nestor, po-
tem je bolje, da se Jugoslavija odreče vsa-
kemu sodelovanju.

Nato je govoril še senator G. Milan Mar-
janović, nakar je bila seja ob 8. zaključena.

Začasna kitajsko-japonska pogodba

Umik japonskih čet — Ruske priprave ob mandžurski
meji — Amerika ne priznava mandžurske vlade

Pariz, 17. marca. Kitajsko-japonska
pogajanja, ki so se pričela v ponedeljek
ob prisotnosti diplomatskih zastopnikov
velesil, so dovedla do skupne interpretaci-
je sklepa Društva narodov od 4. marca.
Kitajska in japonska delegacija sta že
predložili tozadevno besedilo svojim vlad-
am v presojo. Kakor se čuje, kitajska
delegacija ne vztraja več na zahtevi po
umiku japonskih čet iz Kitajske pred
pričetkom pogajanj.

Sanghaj, 17. marca. S. Kitajsko-japonska
začasna pogodba določa po kitajskih virih
naslednje:

1.) Kitajske čete bodo ostale v sedanjih
postojankah izven 20-kilometerskega pasu.
japonske čete na naj bi se umaknile iz za-
sedenega ozemlja.

2.) Vse izpraznjeno ozemlje bo odlej pod
noletijskim nadzorstvom in v upravi kitaj-
skih oblasti.

3.) Sestavljena bo mešana kitajsko-japo-
nska komisija, ki bo s podporo nevtral-
nih zastopnikov nadzirala umik japonskih
čet ter upravo v izpraznjenem ozemlju.

Peking, 17. marca. S. Sovetske oblasti so
ustavile redni promet na železniški progi
Blagovestensk - Vladivostok. Sovetske vo-
jaške oblasti nameravajo to progo popolno-
ma uporabiti za svoje namene. Kakor se
tudi, je bila ob meji ojačena tudi ruska taj-
na policija. Na važne obmejne točke so pri-

spela ruska letala. Vsi ti ukrepi sovjetov
v vzhodni Aziji se spravljajo v zvezo z
gibanjem japonskih čet, ki jih je japonska
vlada odpustila proti mandžursko-ruski
meji, da bi zatrle vstajo tamošnjih kitajskih
posadk.

New York, 17. marca. d. Kakor poročajo
listi iz Harbina, se čim dalje bolj širi upo-
niški pokret proti novi mandžurski vladi.
Novo vlado splošno dolže, da služi japo-
nskemu interesom. Zatrjuje se, da je prv-
ni general Mačangšan, ki se je v počet-
ku boril proti Japoncem, ki pa je pozneje
pomagal Japoncem pri osnovanju nove dr-
žave, vodstvo vseh priprav za vojaško
ekspedicijo proti upornikom v okolici Man-
čulija in Hejha.

Washington, 17. marca. d. V državnem
departementu izjavljajo, da Amerika ne bo
priznala mandžurske vlade kot zakonito
zastopnico mandžurskih pokrajin Kitajske.
Kakor znano, določa pogodba devetih dr-
žav iz leta 1922 spoštovanje teritorialne
nedotakljivosti Kitajske po državah, ki so
to pogodbo podpisale.

Amerika išče trg za svoje žito

Washington, 17. marca. s. Predsednik
društva za stabilizacijo cen pojelejskih
proizvodov je odpotoval v Evropo, da bi
po možnosti našel trg za presežek ame-
riškega žita.

Pol leta vojne na Kitajskem

Danes se dopolni šest mesec, odkar so japonske čete lanskega septembra prekoračile meje pogodbenega železniškega ozemlja v Mandžuriji ter nato trimesečni pohod na deželo in odpravile v nji zadnjo slabotno sled kitajske suverene oblasti. Na po lahki zmagi na severu je japonska vlada prenesla torišče vojaških operacij za dobrih 1000 kilometrov na jug, kjer pa ji stvar ni šla tako dobro od rok kakor v Mandžuriji. Po občutnih začetnih neuspehih je mikadova vlada uvidela, da se mora podjela lotiti z vso resnostjo, ako noče, da utrpí nepopravljivo škodo na svojem ugledu kot prva veselila na Daljnem vzhodu. Kakor je položaj pri Sanghaju, bi morala Japonska na temelju svojih dosedanjih obljub prenehati z vojaškimi operacijami brž ko je dossegla, da so se kitajske čete umaknile preko zahtevanih 20 km od mesta. Vse pa kaže, da mikadova vlada ne misli izpolniti svojih obljub, ki jih je njen predstavnik v Ženevi res tudi vedno zaklaval, z raznimi pogoji, tako da ostanje prevzete obveze vedno le polovičarske in dopuščajoč one tolačenke, ki ga Japoncem narekuje vsakokratni položaj.

Ako vzamemo v obzir, da ima Japonska na azijski celine deset divizij in primerjamo to silo z armado, ki je porazila Kuropatkinu pri Ljaojanu l. 1904., vidimo, da je odločilno bitko dobilo tedaj le osem japonskih divizij, t. j. po priliki 130.000 mož. V začetku dvajsetega stoletja so se torej operacije osmih divizij smatrale za vojaško podjetje velikega obsega, po svetovni vojni pa smatramo pohode desetih divizij za precej nedočno epizodo v borbi za nadvlado na Daljnem vzhodu.

Iz rusko-japonske vojne nam je znano, da je Japonska le z največjim trdom zmagovala žrtve, ki jih ji je nalagala armada na mandžurskem bojišču. Ako bi bili Rusi lahko vzdržali vsaj malo dolgotrajnejšo vojno, bi bilo otoško carstvo klonilo zaradi razrušenega gospodarskega stanja. Današnje njihovo podjetje jih gotovo ne stane manj, nego jih je stala velika vojna proti Rusiji. Churchill pravi, da je deset japonskih divizij na azijski celine silno desetim svetilkam, ki gore noč in dan ter polagoma, toda neizprosno trošijo narodno imetje. Po mnenju tega državnika in odličnega vojaškega strokovnjaka bi bila morala Japonska naenkrat udariti s 30 divizijami in končati vojno v treh mesecih, namesto da jo vodi z desetimi divizijami in delnimi uspehi celo leto. Toliko bo po Churchillovem mnenju vsakokrat trajala japonska avantura na kitajski celine.

Kako se bo vojna razvijala v bodočih šestih mesecih, je odvisno predvsem od veselil, ki imajo interes na kitajskem tržišču in kojih kolonije ogražajo japonski imperializem. Veselilom je bil zato močno simpatičen kitajski odpor ob ustju Jangtsekianga, glavne gospodarske žile kitajske trgovine, odkoder vodijo v globokem zaledju dobre železniške zveze na jug v angleško pristanišče Hongkong. Ako so dosedanje japonske operacije res del onega velikega načrta za obvladovanje azijske celine, o katerem že dolgo razpravljajo diplomati veseli, bi bila skoro na dlani možnost, da Japonska končno menda le zadene ob Sovjetsko unijo in ob Ameriko.

Vse pa kaže, da se Rusija ne bo spuстила v vojno z Japonci iz raznih nujnih razlogov. Tudi ako smatramo nevarnost,

ki bi v primeru vojne pretela sovjetom na evropski fronti, za iluzorno in tudi ako ne vpoštevamo notranjih nemirov, ki bi se skoro nedvomno pojavili, ko bi se Sovjetska zveza zapletla v vojno z Japonci, obstoji kljub temu še vedno vzrok, zaradi katerega je carska Rusija izgubila vojno proti Japoncem. Moskvo in Vladivostok veže še vedno ena sama železnica, ki ni mogla obvladati dovolj čet, municije, opreme in drugih vojnih potrebščin niti za tedanje, po številu skromne vojaške sile. Mikadova vojska ima temu nasproti na razpolago tako obširno mandžursko železniško omrežje, da bi z lahkoto vzdrževala vsaj štirikrat tako veliko vojsko kakor l. 1904. Neizogibna posledica poraza pa bi bila za sovjetke izguba Vladivostoka in Primorja, p. vseh verjetnosti pa bi se morala Rusija umakniti celo daleč za Amur.

Kakor že čisto poudarjeno, pa Japonci menda sploh nimajo namena udariti na sever, ker njihova telesna sestava ne vzdržuje ostrega celinskega podnebja. Omi hočejo v dežele, kjer uspeva riž. Kitajska je za oddajo japonskega ljudskega prirastka — več ko 900.000 duš letno — prenapolnjena, zato pa gredo pogledi mikadovega ljudstva na jug in na ameriški zapad na Filipine, nizozemsko Sundanezijsko, Avstralijo in Kalifornijo, kjer je že več japonskih naseljencev nego v Mandžuriji.

Anglija in Amerika se te nevarnosti dobro zavedata; prva gradi velikansko oporišče v Singapuru, Zedinjene države pa so prenesle težišče svojega tihomorskega brodogradništva na Havajsko otočje in tudi na Filipinih so začele razna obrambna dela. Obe anglosaske veselile razpolagata z močnim brodogradstvom, od katerih je vsako za sebe znano večje od japonskega. Dokler tedaj Japonska nima brodogradništva, ki ni misliti na kako večjo napadno akcijo. Sirovine za zgraditev brodogradništva pa so na mandžurskih tleh, ki jih je Japonska l. 1904. plačala z 200.000 mrtvih in ranjenih ter z 2 milijardama jenov.

Vendar pa je pozicija Amerike in Anglije po svetovni vojni v Tihem morju postala močno neugodna, ker je Japonska iz likvidacije nemških kolonij dobila več ototič, ki oddeljujejo Filipine od ostale ameriške tihomorske posesti in so silno pripravna zatočišča za japonske podmornice. Ameriško brodogradništvo ne more blokirati Japonske, pa tudi združeni brodogradniki Amerike in Anglije zaradi oddaljenosti svojih oporišč proti japonski pomorščini ne bi mogli ničesar opraviti. Tako je Japonska v vojaškem pogledu gospodarica na Daljnem vzhodu in to bo ostala tako dolgo, dokler si Kitajska in Rusija ne opomneta od posledic revolucije.

Današnje stanje okoli Sanghaja vzbujajo nado, da so japonske operacije na Kitajskem zaključene. Mikadova vlada je s prenosom vojne na kitajsko obrežje dosegla svoj smoter. Sanghajska demonstracija ji je uspela in za umik s kitajske obale bo dobila neomejeno oblast v »samostojni Mandžuriji«. Vprašanje, načeto l. 1904., je rešeno. Port Arthur, Koreja in Mandžurija pomenijo prvo etapo japonskega pohoda na azijsko celino. S tem je japonska gospodarska ekspanzija za daljši čas saturirana, vprašanje, kam naj se usmeri japonski ljudski previsek pa ostaja odprto in tvori stalno ogroževanje anglosaske, nizozemske in francoske tihomorske posesti.

Paralelno s to akcijo je začela sovjetska vlada zlasti v Franciji, Angliji, Ameriki in po skandinavskih državah živahno propagando za potovanje v Rusijo. Izletnikom obeta vse možne udobnosti, samo da bi pustili v Rusiji čim več denarja. Obenem posveča veliko pozornost trgovinam in drugim lokalom, namenjenim za tuje in je dovolila, da smejo v teh obratih tudi sovjetski državljani svobodno kupovati, samo ako plačajo z zlatom ali z zdravno inozemsko valuto.

Jeseniška deputacija v Beogradu

Beograd, 17. marca. p. Danes je prišla v Beograd deputacija jeseniškega delavstva pod vodstvom jeseniškega župana g. Zabrkarja. Z deputacijo je prispel tudi tajnik KID dr. Obersnel. Deputacija je v teku današnjega dne posetila guvernerja Narodne banke, pomočnika ministra za trgovino in industrijo.

Povsod je obrazložila težave in položaj odpuščenega delavstva in prosila vlado za primerno podporo, dokler se ne bo delo na Jesenicah zopet obnovilo. Vsi

so pazljivo poslušali poročila deputacije ter obljubili, da bodo storili vse, da se prizadetemu delavstvu priskoči na pomoč. Deputacija ostane še jutri v Beogradu, ker se vrše med tem važne konference, ki so v zvezi s položajem na Jesenicah.

Novi angleški vojaški ataše v Beogradu

London, 17. marca. AA. Podpolkovnik Daly je imenovan za britskega vojaškega atašea pri britskih poslanstvih v Beogradu in Pragi namesto dosedanjega vojaškega atašea podpolkovnika Oxleya, čigar mandat poteče 25. junija.

Križarka »Dalmacija« v Splitu
Split, 17. marca. n. V splitsko luko je prispela naša največja križarka »Dalmacija«, ki jo spremlja več torpedovk.

Prepovedan list

Beograd, 17. marca. AA. Notranje ministrstvo je prepovedalo razširjanje madžarskega lista »Liberti Sabate«, ki izhaja v Clevelandu.

Naloge Tefvik Ruždi beja v Sofiji

Sofija, 16. marca. Ko je lani začetkom decembra ministriški predsednik Nikola Mušanov odpoštoval v Ankaru, kjer je bil s svojim spremstvom v katerem sta bila tudi predstavnik zemljedecev generalni tajnik stranke Dimov in podpredsednik narodnega saborja Z. hariev, zelo dobrodošel gost turških vladnih mož in samega Kemal paše. Se je trdilo, da je bila bolgarska denutacija zato postavljena tako mešana, da bi njeni razgovori s predstavnikom Turčije napredovali tem trdnější vtisk, da ne gre tu za razgovore in dogovore posameznikov, temveč dejanski za sklenanje trajnih prijateljskih odnosov med obema narodoma. zastopanim po svojih legitimnih zastopnikih, predstavljajočih če ne že obeh narodov v celoti, pa vsaj v njihovi ogromni večini. Da se potem tak obisk vrača, seveda ni samo čin mednarodne vplivnosti, temveč naravna posledica doseženih sporazumov, ki jih je treba razširiti za isti smoter vse večjega pogabljanja medsebojnih zvez. Tako je pač čisto naravno, da se je turški ministar zunanjih stvari Tefvik Ruždi beja, vračajoč se iz Ženeve, ustavil v Sofiji.

Tako bi se vsakako model tolačitvi sedanjih obisk Ruždi beja v Sofiji. Toda dogodki za časa njegovega obiska govore vse nekaj več. Govore, da ta obisk nikakor ni samo čin mednarodne vplivnosti, temveč da tiče za njim še druge stvari.

Predvsem je zbudila splošno pozornost čajanka na italijanskem poslanstvu, prirejena na čast turškemu ministru, še preden je bolgarska vlada počastila svojega gosta s podobno prireditvijo. Toda, ko je bolgarska vlada potem priredila turškemu ministru zunanjih stvari sijalen banket v »Unionu«, niso bili povabljeni k temu samo vladni člani, temveč tudi vsi odličnejši predstavniki opozicije, Ljapčev, Cankov, Burov in drugi. In kaj se je zgodilo ob tej svečani priliki?

»Pravda« poroča, da se je Tefvik Ruždi beja posrečilo, kar se je doslej zdelo vsakemu Bolgaru naravnost izključeno. Kdo bi si pač mogel misliti, da je moglo kar tako čez noč sprava med ljudmi, ki so se celih osem let medsebojno smrtno sovražili, med ljudmi, ki so dali umoriti Stambolijskega in zastopniki sedanje do krvi in smrti trpinčene večine! Pa pravi »Pravda«, da se je na tem banketu posrečilo Ruždi beja, da je spravi današnje vladodovce z »sgovoristi«. Ljapčev da je sedel med zemljedejskim podpredsednikom sobranja, Nikolo Zaharijevim, in Vergilom Dimovim, glavnim tajnikom zemljedejske stranke, in da je prišlo do popolne sprave med njimi. Cankov se je po poročilu »Pravde« na banketu neprestano razgovarjal z Aleksandrom Malinovicem, bivšim ministriškim predsednikom in sedanjim predsednikom sobranja, s katerim je doslej občeval samo službeno. Bivši »sgovoristi« minister zunanjih stvari Burov je sedel med Muravjevim in Sinovicem in se je tudi spravi s svojimi političnimi sovražniki. In meni list, da bo po tem dogodku opozicija zavzemala vse drugačno stališče napram vladni večini, kot ga je doslej. Vse to pa, seveda, po posredovanju Tefvik Ruždi beja.

Bolgarska politika, ki je bila samo kratke čase prv balkanske vojne in priprav zeno slovska, se očitno hoče še bolj odutiti tej za slovska državo edini naravni smeri.

Toda ne! Ruždi beja je imel še drugo nalogo. Kakor poročajo grški listi, so upali v Sofiji, da se z njegovim posredovanjem doseže sporazum med Bolgarijo in sovjetsko Rusijo za obnovitev medsebojnih trgovinskih odnosov, pri čemer bi šlo tudi za to, da SSSR dobi v Bolgariji svoje zastopstvo. Koliko se je to posredovanje posrečilo Ruždi beja, se ne ve, kakor je tudi precej nejasno, ali bi se, če Ruždi beja uspe v svojem prizadevanju, zato zboljšati politične in gospodarske prilike v Bolgariji in njeni odnošaji z neposrednim sosedstvom in ali bi tako postala bolgarska politika bolj — slovska. Sodeč po posredovalcih in njihovih jasnih ciljih, pač — ne!

Ruždi beja je končno tudi došel, da bolgarska kraljeva dvojica poseti Ankaru. Brez uspehov torej ne odhaja iz Sofije.

Zamenjava novčanic po 10 Din

Beograd, 17. marca. AA. Z odlokom finančnega ministra in v sporazumu z Narodno banko bodo na podlagi čl. 25. zakona o Narodni banki odstranjene iz prometa novčnice Narodne banke po 10 Din stalnega prvega izdaja, ki nosijo datum 1. novembra 1920. Novčnice bodo zamenjane v enaki vrednosti z drugimi novčnicami. Zamenjava bo mogla tako pri Narodni banki v Beogradu kakor pri njenih podružnicah v tuzemstvu za dobro tret let. Po tem roku bodo prenehale veljati kot zakonito plačilno sredstvo in jih Narodna banka ne bo več zamenjala. Lastniki jih bodo lahko po tem roku predložili v zamenjavo le glavni državni blagajni, ki jih bo izplačala, nato pa uničila.

Preureditev kraljevega dvorca v Zagrebu

Zagreb, 17. marca. n. Danes ob 13.30 je zastopnik zagrebskega mesta definitivno predal kraljevi dvorcu v Zagrebu upravniku kraljevega dvorca, generalu Vojislavu Vukoviću. V notranjosti dvorca so preuredili vse prostore in jih komfortno opremili.

Inozemci v naših podjetjih

Zagreb, 17. marca. n. Povodom akcije, da se na ozemlju naše države v čim večji meri zaposlijo domači delavci, namesto tujcev, je zagrebska policija izvedla preiskavo in ugotovila, da je v Zagrebu okoli 2400 tujcev zaposlenih pri domačih privatnih podjetjih.

Akcija za domače proizvode

Split, 17. marca. n. Tu se je pričela akcija, da bi naše turistične ustanove rabile povsod le domače blago. Po vseh restavracijah in na ladjah naj bi se servirale v glavnem naše narodne jedi in naša vina.

Trgovinske pogodbe z Italijo

Ministrski svet je odobril pet trgovinskih pogodb — Novi davki in redukcija osovja pri privatnih železnicah

Rim, 17. marca. 2. Italijanski ministriški svet je včeraj odobril okrog 30 zakonov in načrtov in dekretov.

Na predlog zunanjega ministra Grandija je bilo odobrenih pet trgovinskih sporazumov, in sicer italijansko-avstrijski z dne 18. februarja, italijansko-madžarski z dne 23. februarja, italijansko-nemški z dne 3. marca, italijansko-francoski z dne 4. marca in nova italijansko-španska pogodba. Na priporočilo pravosodnega ministra je ministriški svet sprejel njegov načrt o znižanju roka zastarelosti v civilnem zakoniku od 30 na 10 let, ker doba 30 let, kakor jo zahteva že stara rimska zakonodaja, za sedanje čase ni več primerna. Vojni minister je predložil ministriškemu svetu zakonika načrta o novih kreditih za težka motorna vozila in o preureditvi ustrojstva podčastniških kadrov. Nadalje so bili lealskemu ministru odobreni krediti za gra-

dajo in izpopolnitev cele vrste letališč.

V skladu s sklepi centralnega korporacijskega sveta o prisilnem združevanju je ministriški svet odobril zakonik načrt korporacijskega ministra o produkcijskih in drugih zadruhan, ki bodo delovale pod strogo državno kontrolo. Nadalje se bo uredil izvoz sadja in zelenjave iz Italije na osnovi zakona, po katerem se bo uvedel uradni imenik izvoznikov, ki ga bo kontrolirala pristojna oblast. Da omogoči racionalizacijo dela in redukcijo osovja pri privatnih železniških družbah, je ministriški svet sprejel zakonik načrt o predčasnih upokojitvah nameščenecv. Končno je sprejel zakonik predlog finančnega ministra o izpremembi prometnega davka na tekstilno blago, na dragocene kovine in predmete, na živino in meso. Prometni davki na to blago bo v neki meri povečal državne dohodke.

Slovensko društvo v Južni Ameriki

Beograd, 17. marca. AA. Na pobudo našega rojaka dr. Petra Tadića iz Buenos Airesa je bilo tamkaj ustanovljeno društvo »Comitato S'avo-Americano«, ki bo delovalo za zblizanje med Slovani v Južni Ameriki in seznanjanje južno-ameriške narode s slovenskimi narodi in njihovo kulturo. Društvo bo tudi posredovalo delo slovenskim izseljencem. Za častnega predsednika je izvoljen g. dr. Oskar Ivančević, eden izmed najbolj znanih kirurgov v Argentini. Društvo bo izdajalo tudi polmesečnik, ki bo izhajal v španščini pod uredništvom dr. Tadića.

Nova pridobitev prestolnice

Beograd, 17. marca. Se v teku letošnjega poletja dobi Beograd novo, popolnoma moderno opremljeno »konjedernico«. Naša prestolnica je v tem pogledu doslej pač zastajala za vsemi večjimi mesti naše države in se z novo napravo res reši, kakor pravijo Beograjčani, svoje »največje materijalne smotere«. Beograd je imel doslej neko tako napravo, tam doli na Dunavu, a je bila tako preprosta, tako zastarela, da je bil baš zaradi nje ves on obdunavski okoliš prava grehota za prestolnico in so se ga ljudje izogibali že oddaleč. Dosedanja »konjedernica« je bila za vso svojo okolično stalna nevarnost v zdravstvenem pogledu in po prenašanju bolezenskih kalitv tudi za vse mesto. Zato se je že pred več leti sprožilo vprašanje zgradbe nove, moderne naprave, rešitev o tem pa se je zavlačevala od leta do leta, dokler se slednjič nista policijsko in vojaško oblastvo obrnili na mestno občino s precej odločno prošnjo, da naj vendar že reši to vprašanje.

Mestna občina bi bila že zdavnaj ugodila tej splošni želji, če bi ne bilo igralo vmes zelo važne vloge vprašanje prostora, kaj naj bi se zgradila nova »konjedernica«. Mesto se širi kar skokoma pa je bilo treba pomisliti na to, da bi naprava v kratkem času ne stala resnično najboljdenega mestnega predela. Predaleč iz mesta pa tudi ne bi smela biti. Tako se je stvar odlagala, dokler ni bila zgrajena nova glavna in se je zdaj v njeni bližini našlo primerno mesto. Stroji in druga oprema so se naročili že lani in so deloma tudi že plačani. V mestnem občinskem stavbnem odseku pa se je izdelal načrt za stavbo, ki je tudi že odobren in se v kratkem razpiše natečaj za stavbna dela, ki naj bi se izvršila še v teku pomladi, tako da bi bilo vse že gotovo sredi poletja.

Stavba bo enonadstropna z vsemi oddelki, ki so potrebni moderni »konjedernice«. Poleg prostorov, kjer se bo na kar najbolj higijenski način izkuhaval mrhovina, bodo razsežni prostori z železnimi kletkami, kjer se bodo po nekaj dni varovale živali, da bodo prodajni prostori za proizvode, ki se bodo dobivali z izkuhavanjem, stanovanje za čuvaja, poslopja, garaža, kopalnica itd. V garaži bo poseben avto za prevažanje ujetih psov, drugi pa za prevažanje mrhovine. Vsa notranja ureditev bo res higijenska in delo v konjedernici ne bo nikakor nevarno niti za uslužbence niti za okolico. V konjedernici se bodo predelavali tudi odpadki glavnic, ki se sedaj mečejo v Dunav. Beograd dobi tako res kar najmodernejšo konjedernico.

60. leto slovenjebistriškega učiteljskega društva

Slov. Bistrica, 16. marca. V soboto je zborovalo učiteljsko vsega okraja v slovenjebistriški osnovni šoli. Predsednik, upravitelj Miloš Tajnik je pozdravil navzočega inspektorja za srbohrvaščino g. Miloša Vukovića iz Beograda, ki trenutno nadzoruje nekatere šole v okraju. Predsednik je poročal, da bo vodstvo učiteljskega združenja za našo banovino podalo ministruštvu prosvete konkretne predloge o ureditvi stanarin in bo poizkusilo doseči, da državna uprava v bodoče ne bo preostrog ocenjevala naravnih stanovanj. V tem šolskem letu je bilo nameščenih v naši banovini 112 novih učiteljev. Zborovalci so odobrvali načelno postopanje JUU, sekcija Ljubljana, pri nameščanju učiteljev, ki opravljajo posle prednjakov pri sokolskih edinicah.

Sledilo je predavanje g. Toneta Metlike o delu v elementarnem razredu. Predavatelj je v temeljito zasnovanih besedah poročal o izsledkih preizkušene metode deduktivnega učenja pismenk. Njegov način temelji v načelu, da je treba otroka po najbolj razumljivi in najkrajši poti naučiti pisanja in čitanja. Ta namen dosega predavatelj s tem, da priuči deco prvotno enostavne velike tiskane pismenke. Njegovi učenci tako z uporabo raznih smoternih asociacij temeljito obvladajo abecedo že v teku 3 do 4 mesecev. Svoje izsledke je demonstriral s praktičnim nastopom, ki je v polni meri dokazal prednosti njegove metode. Zborovalci so ga nagradili z zasluženim priznanjem.

Ob koncu se je debatiralo o svečani proslavi 60letnega obstoja slovenjebistriškega učiteljskega društva dne 4. junija letos. Določil se je primerni spored, ni še pa dokončno rešeno, kje se bo proslava vršila. Nekateri se zavzemajo namreč za to, da bi se proslava omejila na minimum in bi se prireditev vršila v Studenicih. Prihodnje zborovanje bo 7. maja v Makolab

Ljubljanski mestni proračun potrjen

Beograd, 17. marca. d. Finančno ministrstvo je potrdilo proračun ljubljanske mestne občine, ki je bil sprejet od občinskega sveta. Kolikor je mogel izvesti vsa poročevalca, je sicer več postavk v proračunu spremenjenih, vendar pa ne toliko, da bi bil predloženi proračun bistveno spremenjen. Črtane ali znižane so nekatere postavke za socialne davke, za solstvo, za podpore raznim društvom, za predvidena nova nameščanja občinskih uslužbenecv itd. Ohranjen pa je ostal od občinskega sveta določeni gradbeni program, med njim tudi razširjenje tramvajskega omrežja. Nadaljevala se bo regulacija Ljubljanice in izvršila ali nadaljevala tudi vsa predvidena dela na račun kaldrimne, zlasti dograditev carinarnice in tlakovanje glavnih dovoznih cest.

Naš gospodarski film

Beograd, 17. marca. AA. Upravni odbor zadruge za gospodarski film je včeraj sklenil, da se bo izdelal gospodarski film, ki bo prikazoval naše gospodarske naprave od Maribora do Gjevgejtje. Film bo nudil gospodarski pregled vse Jugoslavije in vseh naših gospodarskih panog z industrijo, poljedelstvom, živinorejo, tufsko-prometnimi predeli, Film bo propagandno poučnega značaja. Snemali ga bodo po banovinah. Prva bo prišla na vrsto dravska banovina s svojimi industrijami in poljedelskimi napravami (racionalno urejenimi malimi in velikimi posesti itd.). Film bo obenem reklama za domače blago in navodilo, kako izpopolniti naše kmetijstvo.

Sklepi centrale industrijskih korporacij

Beograd, 17. marca. AA. Zastopniki industrije so na 16. zboru centrale industrijskih korporacij sklenili sledečo resolucijo: Industriji iz vse kraljevine, zbrani na 16. zboru centrale industrijskih korporacij kraljevine Jugoslavije v Beogradu 14. in 15. marca 1932, so po vsestranski proučitvi gospodarskega in finančnega položaja industrije doznali, da se je kriza, ki je v zvezi s svetovno gospodarsko krizo zadela tudi našega gospodarskega področja in se v zadnjih mesecih poostila.

Zato so morale mašne vse industrijske panoge v še večji meri zmanjšati svojo proizvodnjo, mnoge pa celo ustaviti svoje obrate. Hude posledice tega položaja občuti predvsem industrijsko delavstvo, ki je čedalje bolj brez dela in zaslužka.

Navzlic temu so industriji, prešinfeni s čvrsto voljo in z vero v stabilnost našega dinarja kot najboljše osnove lastnine, pripravljeni storiti vse, da vzdrže v sedanji krizi in so pripravljeni tudi na nove žrtve.

Iz državne službe

Beograd, 17. marca. p. S kraljevim ukazom je upokojen inž. Vojko Koprivnik, načelnik oddelka za šumarstvo v ministristvu za šume in rudnike.

Kajfežev proces

Novo mesto, 17. marca. V današnjem nadaljevanju Kajfeževga procesa, ki traja že štiri dni, sta bila zaslišana oba sodna izvedenca. Prvi je izjavil, da bile točke knjige tvrdeke Antona Kajfeža splošna splošno v redu, le, kar se tiče bilance in inventarja, so se vodile napake. Tako bi se morala trdka l. 1923. ob prehodu od kronke k dinarski valuti ozirati na zakon o valorizaciji, ki velja za vsa podjetja, dolžna za javno polaganje računov. Za privatnike ta zakon sicer ne velja tako strogo, vendar bi se morali tudi vsi zasebniki ravnati po njem že per analogiam. Če je imelo podjetje v l. 1921. knjige urejene po enostavnem knjigovodstvu, bi moralo kljub temu voditi tudi inventarno knjigo, ker se le iz te da točno doznati pravo stanje aktiv in pasiv ter izvršiti kontrolo, ali je bilanca, ki se je sestavila po inventarni bilanci ob koncu l. 1922., pravilna.

Drugi izvedenec je izjavil, da so se knjige vodile razmeroma dobro. Po teh splošnih izpovedih obeh izvedencev je sodišče obravnavalo posamezne točke. Sodna izvedenca sta si v marsikateri točki nasprotovale. Jutri se bo zasliševanje izvedencev nadaljevalo.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danos: Oblačno, nestalno, mestoma deževno, blage temperature. — Situacija včerajšnja dne: Barometrska depresija, ki se je razširila čez vso severno Evropo, je dosegla s svojim južnim robom tudi ozemlje naše države. V južnih krajih države je ostal pritisk relativno višji. Na zapadnem delu kontinenta prevladuje oslabljen barometrijski maksimum. Pritisk je povsod v državi padel za 3,5 do 12 mm, najbolj v centralnih in severozapadnih krajih, najmanj v južnem Primorju. Temperatura se narasla v Primorju in zaledju za 1 do 5 stopinj, v centralnih in zapadnih gorskih krajih za 5 do 15. — Dunajska vremenska napoved za petek: Najprej milo, južno in deževno vreme. Pozneje bolj hladno; dež se bo spremenil v sneg, vsaj v srednjih višjih legah.

Naši kraji in ljudje

Javna predavanja akademske podružnice CMD

Ljubljana, 18. marca.
Akademska podružnica CMD bo prirejala v prihodnjih mesecih javna predavanja o narodno obrambnih vprašanjih. Obstaja cela vrsta problemov, ki so življenjske važnosti za našo državo in za naš narod. Naša severna meja je ogrožena od nemškega pritiska, naša narodna manjšina na Koroskem potrebuje od nas pomoči, v naših podjetjih je zaposleno veliko število tujcev, ki odhajajo kruh domačinom, ki so mogoče bolj usposobljeni za delo, za katero so tuje moči plačane dvakrat toliko, kakor pa naše. Pa še cela vrsta drugih problemov čaka rešitve.

Predavanja, ki jih bo prirejala akademska podružnica CMD, bodo informirala javnost, posebno pa akademike, za narodno obrambna vprašanja. Zaposila je za pomoč naše najboljši predavatelj in poznavalec teh problemov, ki so se vsi rade volje odzvali. Naprosila je za prvo predavanje g. generala Maistra, ki pa se zaradi obolnosti ni mogel odzvati. Namesto njega bo predaval na otvoritvenem predavanju predsednik Narodne odbrane v Mariboru g. prof. Rudolf Kenda, in sicer o temi: Naša severna meja. Predavanje, ki je javno in dostopno vsem, ki se zanj zanimajo, bo zelo poučno in bo osvetlo marsikatero stvar ob naši severni meji, ki je širši javnosti dosedaj nepoznana. Vršilo se bo danes, v petek ob 19. uri na univerzi; vabljeni so vsi akademiki in ostala javnost.

Vere ni več...

Ljubljana, 17. marca.
Zdi se skoro neverjetno, a vendarle je res, da se je sklenila danes popoldne naša žena nad trepo Vere in jo je njen leženi dihal sprostil nedolžnega trpljenja. Šele v smrti je sledilo sproščanje in je klonila mlada žena v znamenju maternosti tja, kjer se nehajo težave in bolesti...

Ne samo nesrečni soprog, stotine drugih se je sočustvovalo z usodo uboge Vere, ki je iskala rešitve zase in se za drugo življenje v Leončiču. Zdravniki so se trudili z največjo poštovanostjo okrog mlade matere, ki pa je, prej trdna in kakor ustvarjateljica za življenje ter življenja borbe, po tednih čakanja shirala ter zaspala v znamenju poslanstva žene.

Popoldne že, takoj po njeni smrti so slišali strašno vest vsi njeni najbližji, njene sokoške sestre, sokoški tovariši in vsi drugi, ki so sočutno spremljali njeno, ob koncu tako tragično usodo.

Vera Pogačnikova-Dergančeva, joj, kaka Sokolica je bila! Sokol I. je imel v njej eno prvih prednikov, nad vse vestno članico in najpoštenjše voditeljico. Pred vojno že se je zvesto udeleževala v Sokolstvu in prednih vrstah, se poštovanostje je delala v povojnih časih, ko je bilo treba znova posvečati sokolski misli vse sile. In v privatnem življenju? Kot uradnica »Tiskovne zadruge« in uprave »Jutra« je bila najresnejša delavka, simpatična zaradi resnega temperamenta, v družbi pa vedno iskreno pozdravljena družabnica, ki si je znala s svojim prijaznim nastopom osvajati vse okrog sebe.

Zdaj je zaspala za večno zapustilo poleg nesrečnega soproga in svojih najbližjih vseh, ki so jo ljubili in spoštovali. Sokol in vsi, ki smo jo poznali, se sklanjamo skrušeni nad njeno krsto želje ji večni mir in pokoj.

Slovenec in Mohorkovo gnezdo

Tiskovna obščiba dr. Alojzija Kuharja
Arcačija in uvedeno kazensko postopanje zoper znanega stajarskega morilca Rudolfa Mohorka je lani vzbudilo silno zanimanje vse slovenske javnosti. Zlasti je mnogo pisal o Mohorkovih izpovedih pred preiskovalnim sodiščem v Mariboru »Slovenec«, ki je objavil dne 9. avgusta 1931. daljši članek pod naslovom »Mohorkovo gnezdo brez dna... Mohorko priznava naprej. Poizkus roparskega napada in drugo.« V tem članku je navajal imenovani list med drugim tudi, da je Mohorko jeseni 1930 ukradel na Šobri pri posestniku K. srebrno žensko uro z verzičjo, par čevljev in denarnico. Uro da je podaril svoji ljubici A. S. »Slovenec« je objavil ime neskrajšano. V popolnini imenom v listu navedena »Ljubica« Mohorka je vložila po svojem zastop-

niku odvetniku dr. Reismanu pri doželnem sodišču v Ljubljani tiskovno tožbo zoper »Slovenec« urednika dr. Alojzija Kuharja zaradi klevete.

Obtoženec živi poslednji čas v Beogradu in ni vložil niti odgovora na tožbo niti ni prišel na prvo glavno razpravo. Na drugo glavno razpravo, ki se je vršila pred dnevi pred tiskovnim kazenskim senatom deželnega sodišča, pa je obtoženec tudi poslal le svoja pooblaščenega odvetnika dr. Natlačen. Leto je navajal, da obtoženec ni mogel vložiti odgovora na tožbo, ker se je sodna pošiljka tožbo zgubila, dalje, da se je mariborski urednik »Slovenca« itak poravnal s tožiteljico, naposled pa je hotel branilec dokazovati tudi resničnost trditve, da je tožiteljica bila res ljubica Mohorkova ter je izjavil, da list ni imel namena zaliti tožiteljice. Dr. Natlačen je ponudil v dokaz resnice fotografijo pisma, ki ga je baje pisal Mohorko tožiteljici, malo preden se je oheč v mariborski jetnišnici.

Zastopnik tožiteljice dr. Reisman je navajal, da originala tega pisma ni, v sicer debelem aktu zoper Mohorka, v ostalem pa da so vse navedbe branilca zakasnele. Obtoženec je imel dovolj časa podati pismen ali ustnen odgovor, saj je bil zaslišan pri policijski upravi mesta Beograda, kjer pa tega ni navajal, zlasti tudi ne, da je ali da bo vložil po branilcu odgovor na tožbo.

Po daljšem posvetoivanju je senat zavrnil vse predloge branilca »Slovenec« urednika in spoznal obtoženca krivega klevete po tiskovnem zakonu. Obščiba se je glasila: skupaj 1200 Din denarne kazni, dalje 1000 Din odškodnine ter objava obščibe na čelu »Slovenca« v tretji številki po pravomočnosti; poleg tega seveda tudi povračilo stroškov. Branilec je prijavil priziv in revizijo.

Zdravstvena organizacija v naši banovini

Zdravstvena služba v dravski banovini je organizirana v smislu zakona o ustroju socialne in zdravstvene uprave, zakona o zdravstvenih občinah, zakona o zdravstveni zaščiti učencev in pravilnikov in uredb, ki tolmačijo te zakone. Zdravstvene ustanove v banovini so državne, banovinske in občinske (samostalne zdravstvene občine). V sestav državnih zdravstvenih ustanov spadajo: splošna bolnišnica in ženska bolnica v Ljubljani, umobolnica na Studencu, vsi sreski in sanitetni referenti in vse higijenske ustanove na področju Higijenskega zavoda v Ljubljani. Banovinske ustanove so: bolnišnice v Mariboru, Celju, Novem mestu, Brežicah, Krškem, Ptuj, Murski Soboti, Slovenj Gradcu, umobolnica v Novem Celju, zdravilišče za tuberkulozo na Golniku, banovinska dečja domača v Ljubljani in v Mariboru, banovinski mladinski dom v Ponoviču, zavod za slepe v Kočevju, gluhošolnica v Ljubljani in vse zdravstvene občine 104 po številu. Državni krediti za zdravstvo v dravski banovini so znašali lani 24.494.480 Din, banovinski pa 23.144.229 Din.

Temelji organizacije zdravstvene službe v dravski banovini so bili dani z zakonom o zdravstvenih občinah, ki omogoča najvišje sodelovanje med državnimi in banovinskimi zdravstvenimi. Z izvajanjem tega zakona je zagotovljen razmah socialne medicine. Kurativna in preventivna medicina se bosta razvijali v medsebojnem podpiranju. Razveseljivo je dejstvo, da je začela kr. banska uprava v Ljubljani ta zakon takoj izvajati in ga je že skoro v celoti izvedla v l. 1931. Namestila je v vseh 104 združenih občinah banovinske zdravstvene in zboljšala njihov gnetni položaj, prevzela je v svoje breme sreske desinfektorije in začela nameščati po zdravstvenih občinah zaščitne sestre. Začela je tudi izvajati zakon o zdravstveni zaščiti učencev, tako, da bo letos sistematično pregledana vsa šolska deca. Banovina kaže veliko razumevanje za sodelovanje z državnimi ustanovami tudi s tem, da daje na razpolago sredstva lastnega proračuna za izvedbo asanacijskih del, za ustanavljanje novih higijenskih ustanov, za zdravljenje jetične mladine, za počitniške kolonije itd. Tudi samostojne zdravstvene občine so namestile v zakonu predvidene zdravniške.

Med zasebne zdravstvene ustanove pod državnim nadzorstvom prištevamo Okrožni urad za zavarovanje delavcev in bratovske skladišče. Zavarovanih je preko 100 tisoč članov za primer bolezni, nezgode in smrti. Mnogo inicijative za izvajanje socialnega skrbstva sta pokazali organizaciji

Rdeči križ in Kolo jugoslovenskih sester, ki sta razširjeni po vsej banovini. Organizirali sta lani počitniške kolonije za šolsko deca. Lani se je nadalje ustanovila v Ljubljani Osrednja protituberkulozna liga, da oživi borbo proti jetiki v sodelovanju z državnimi in banovinskimi ustanovami. Ima po mestih in na deželi že mnogo podružnic in svoj dispanzer v Ljubljani.

V higijenski službi v dravski banovini je nameščenih 17 stalnih zdravnikov, 9 pogodbenih, 2 pogodbenca profesorja, 1 gradbeni inženjer, 2 inženjerja kemije in 19 tehničnega osebja, zaščitni sester, laborant in zdravstvenih pomočnikov (stalnih) je 31, dnevničarjev 5, pisarniškega osebja stalnih 18, dnevničarjev 4, pomožnega osebja 24. Celotni krediti za osebne izdatke so znašali lani 2. 506.962 Din, za materialne izdatke 1.833.900 Din, za stalni higijenski muzej v Ljubljani 196.924 Din, za šolo za zaščitne sestre v Ljubljani 361.988 Din.

Organizacija higijenske službe v dravski banovini je izvedena takole: proučuje in zatira nalezljive bolezni, izvaja asanacijo naselij, skrbi za zdravstveno zaščito mater, dojenčev, male in šolske dece, pobija socialne bolezni, poučuje prebivalstvo s higijenskim razstavami, zdravstvenimi predavanji in zdravstveno literaturo, vrši vse strokovne preglede po zakonu o nadzoru nad živili, izvršuje medicinsko-premijske analize, preiskuje in nadzoruje pitne vode, preiskuje naselja in življenje naroda, ustanavlja nove higijenske ustanove, zbira podatke o gibanju prebivalstva in nalezljivih boleznih in jih statistično obdeluje.

V tem smislu so higijenske ustanove lani že obširno vršile svojo nalogo. Lani sta bila dograjena Zdravstveni dom v Medvohah in Dom in okrevališče na Rakitni. Nadalje sta zrasla iz temeljev Zdravstvena doma v Dolnji Lendavi in Murski Soboti.

Brezen ima rep zaviti

Ljubljana, 17. marca.
Marec, po domače sušec, po Vodniku brezen, je zvit spreminjevalec vremena. Prve dni silni snežni meteži, da je ponekod, kakor na Blokah in planinah zapadlo do 150 m snega. Na Blokah je divjala tudi huda burja, ki je na mnogih odprtih mestih nakopila zamete do 3 m visoko. Zato je bil avtobusni promet z Blokami za teden dni popolnoma prekinjen.

Danes premiera sladke operete
veselega humorja, razkošja, petja in glasbe

Partner dražestne Lilan Harvey
je mladi, elegantni kavalir

Wolfganž
Albach Retty

Muzika in šlagerji Jean Gilbert
Film, ki bo vsakega očaral in
strnil vsa srca v en sam utrip
sreče in zadovoljstva!

Predstave ob 4., 1/8 in 9/4 zv.
Predprodaja vstopnic od 11. do
pol 13. ure.

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

V nedeljo je vreme v vsej banovini krenilo na boljše. Sonce je posijalo in snežne plasti so se začele tajati. Podnevi lepo sončno, tri noči pa je zamrzovalo, kar je preprečilo hujše nepravilnosti, zlasti povodnji, ki bi nastale ob prenaplenu tajanju snega.

V sredo proti večeru pa je zavel tople, močan jug, ki je nato prinesel dež. Sneg je preko noči in danes sila hitro kopnel. Jug ga je kar požiral.

Po ljubljanskih ulicah so zopet mlakuže, še večje pa so na periferiji, kjer morajo ljudje dostikrat kar do členkov gaziti v njih. Ceste so se naglo otajale, zato je večeraj živina, vprežena še v sami, hudo trpela. Sicer rosi po malem, toda dež je že pripomogel, da so začele reke s potoki nekoliko naraščati. Ljubljana od Gruberjevega prekopa naprej je že dosegla 10 cm nad dosedanjim stanjem. Tudi njeni pritoki že naraščajo, vendar zavrnat v naših krajih ni prav posebne nevarnosti večjih poplav, čeprav se naglo taja sneg tudi po planinah in so hudourniki po Gorenjskem močno narasli. Sava je motna in polagoma narašča. V večji nevarnosti so kraji od Brežic dalje.

Brezvestno ravnanje z bolnima pastorkoma

Šostanj, 17. marca.
Ni še dolgo, odkar smo poročali o brezvestnih ljudih v Šentvidu pod Uško goro, ki so dalje časa imeli zaprti v svinjaku domačo hčerko. Primer, ki ga danes navajamo, je gornjemu zelo podoben, le dopoldne se je precej bliže sočasnemu odkrit pa je bil šele te dni.

Gre za mežnarja pri Š. Florjanu, ki se tudi piše Florjan Mežnar po domače pa se hudi že vseh dob imenuje pri Mežnarju. Možak, ki je oče desetim otrokom, se je poročil drugič pred petimi leti. V prej mirno hišo se je z mlačno vrel preselil k Mežnarjevimi nemir in prepri, nekaj otrok je kmalu odšlo iskat službe na druge kmetije, drugi so pa še nadalje prenašali pod domačo streho dobro in zlo.

Med otroki, ki so ostali še doma, sta bila tudi 19letni, nekam bolnihi Jaka in 23letni Nande, ki je že od rojstva gluho-nem. Med vsemi sta bila ta dva mečnari največji trn v peti ter sta bila deležna ravnanja, kakršnega nikomur ni privoščiti. Oče Mežnar je vse to počel videti, ni pa mogel svoje volje uveljaviti, ker je pri hiši zagospodarila žena.

Za razmere pri Mežnarjevih so vedeli tudi sosede. Najbolj sta se jim smilila oba imenovana fanta, o katerih so marsikaj čuli govoriti. Ker pa nobenega teh dveh fantov niso od jeseni sem že več videli med Mežnarjevimi, se jih je nekaj odločilo, da pojdejo v Šostanj prijaviti čudno zadevo. V nedeljo 13. t. m. sta se podala k Mežnarjevemu okrožni zdravnik dr. Korun in zastopnik komandirja orožniške postaje g. Emeršič. Našla sta Jaka v hlevu, kjer je dober tucat glav goveje živine, ležečega na zasilni postelji. Bil je shuštan do skrajnosti. Dr. Korun je kmalu ugotovil, da boleha za kostno jetiko, ki zaradi pomankanja vsake nege hitro napreduje. V drugem, popolnoma temnem kotu hleva pa je ležal nemi Nande na zemlji, na kupu mokre nesnažne stelje, a okrog njegovega ležišča je bilo gnoja na kupce. Obleden je bil v samo srajco in pokrit s kupom slame. Oba nesrečna fanta sta bivala noč in dan v hlevu že od vseh svetih dalje in sta tako oslabela, da so ju morali drugi občeiti in prenesti na zdravnikovo zahtevo v hišo. Mlačeha je seve skušala svoje početje opravičiti s tem, da je bolni pastorek bil v hlevu najbolj na varnem in najmanj na poti, o nemem Nandetu je pa trdila, da je svoji okoličnici nevarni in da je bilo najboljše za njega, da je bil v svojem kotu pri živini. Zdaj bo sodišče izpregovorilo svojo pravično besedo.

Radovljiske prireditve

Radovljica, 16. marca.
Res da v Radovljici ni več onega živčava, ki je bil pred leti, vendar pa ima tudi v sedanjih težavnih časih naše Sokolsko društvo polne roke dela in skrbi za duševno in telesno vzgojo naroda. 21. februarja popoldne so se vršile smučarske tekme članov, članic, moškega naraščaja in moške dece. Rezultati so bili nepričakovano dobri. V par letih bo društvo razpolagalo s številnim kadrom dobrih smučarjev. Popoldne so se vršile skakalne tekme na last-

Kaj je naloga dobre zobne paste?

Naj nadomešča zobozdravnika?
Ne! Kdo opazi na svojih zobeh kake nenormalne pojave, naj kakor hitro mogoče obišče zobozdravnika. Dobra zobna pasta ima samo eno nalogo: vaše zobe vzdržati lepo bele. To nalogo izpolnjuje ODOL zobna pasta na idealen način.

ni skakalnici. Tudi tu so smučarji pokazali prav zadovoljive uspehe, čeravno ni skakalnice glede prostora na vishu. Istega popoldne je ponovil gledališki odsek veseligror »Trije vaški svetniki«, ki je šla že 13. februarja preko odra. Nastopilo je nekaj novih igralcev, ki so svoje vloge prav dobro rešili. Upanje je, da se bodo igralske vrste, ki so se v zadnjem času razredčile, zopet spopolnile.

Dne 28. februarja je društvo priredilo poslovilni večer br. Mirku Vizjaku, zveznemu tajniku, ki je po službeni potrebi premeščen v Krško. Res častna udeležba je pokazala, kako je br. Mirko priljubljen in cenjen. Saj pa tu tudi zasluži. V družbi vedno priljubljeni in zabavni družabnik, pri Sokolu pa neumorni delavec. Ni bilo igre, ki je šla čez naš oder, da ne bi šlo deloval v daljši vlogi kot mlad ali prileten zaljubljenec, cirkuški direktor, hinavski menih, skrahiran oficir, pa tja do komičnega turista in grabežljivega žida. Svoje vloge je skozi 12 let vedno res mojskiško igral. Pa tudi kot prednjak vaditelj je bil vedno pri pozitivnem delu v društvu, saj je izšel iz predvojne sokolske šole, ko je bil že sam naziv Sokol precej nevaran. Za njegove zasluge za društvo se mu je v kratkih in jedratih besedah zahvalil brat starosta, br. podstarosta pa mu je izročil mal spominček. Z njegovim odhodom smo zgubili res pravega sokolskega delavca, ki ga bo težko nadomestiti. Edna uteha je, da Sokol klj ni utrpel te izgube. Bratskemu društvu v Krškem čestitamo k tej pridobitvi.

Dne 6. marca se je vršila proslava stoletnice rojstva prvega Sokola Trsva. Na sporedu so bile teledone in pevске točke ter predavanje o Trsvu. Točke so bile posrečeno izbrane in prav dobro izvedene. Posredno so ugajali kuharčki in kuharice. Preteklo nedeljo je priredil pevski odsek pod neumornim vodstvom br. Kobentaria pevski koncert. To je bilo zopet nekaj ure pravega uživanja. Program je vseboval same novo nastudirane pesmi.

Pri hemeroidni bolezni, zagateni natragnih črevih, abcesih, sečnem pritisku, odebelelih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi in prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravnega »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolnoma ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan jutraj in zvečer pol čaše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Poslovanje mestnega magistrata
Uprava mestne občine je z novim letom začela poslovati po novem, od notranjega ministrstva izdanem poslovniku za občino upravna oblast. Mestno načelstvo je lani imelo nad 120.000 poslovnih števil, pri centralnih uradih in mestnih podjetjih. Glavno vložništvo izkazuje 55.521 vlog, vojaški urad 22.414, prostovolni oddelki 3351, elektrarna in vodovod 6977, ostale vloge odpadajo na druge, od glavnega vložništva ločene urade in podjetja. Glavno vložništvo z registraturo je nastanjeno v K. nadstropju mestnega magistrata zadalj proti Gradu. Prostori, ki postajajo že pretesni, so zbarikadirani s prav velikimi fascikli, ki se nanašajo na posamezne stroke in okraje. Ogmren je fascikel, ki vsebuje vse akte o potresu. Tudi mnogi drugi akti so prav zanimivi. Vsi pač hranijo marsikatero zanimivost iz komunale zgodovine naše Ljubljane. Kak spis se včasih silno odebeli, čeprav vsebuje neuvredno malenkost, za katero se je kak občan pulli. V posebnih sobi so shranjeni tudi zgodovinski akti, kajgajoči daleč v srednji vek: prav mnogo jih je iz francoskih časov.

Kulturni pregled

Slovenci Goetheju ob 100letnici smrti

Pravkar je izšla v povečanem obsegu (40 strani) Goetheju posvečena številka naše ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet«. Pod geslom »Goetheju — vseobsegajoča je tuj zbranega mnogo gradiva o nesmrtnem pesniku in mislecu, ki se ga te dni spominjajo v vseh delcih zapadne kulture. Ta številka »Življenja in sveta« je edina slovenska publikacija o Goetheju ob stoletnici njegove smrti. Po vsebini in značaju je takaka, da bo zanesla v najširše sloje našega ljudstva ideje in pesniške utrinke velikega Nemca, ki je visoko prerasel plovce nemškega nacionalizma.

Na uvodnem mestu je objavljen govor univ. prof. dr. J. Klemine »Goethejev vpliv na jugoslovenske literature v dobi preporoda«. Nadaljnji večji članek je iz peresa B. Borka: »Goethe in srbske narodne pesmi«. Lektor za nemški jezik na ljubljanski univerzi Henrik Baerent je prispeval članek »Goethe in Rusi«. Publicist dr. Hermann Wendel iz Frankfurtla, Goethejevega rojstnega mesta, je zastopal za izvirnim prispevkom »Goethe in nacionalizem«. Dr. Maks Bohi je spisal za to številko zgostec, a pregleden Goethejev življenjepis Dr. V. Travner je po virih opisal Goethejevo smrt. Urednik ZIS Ivan Podraž, ki je poskrbel za pestro in zanimivo gradivo te številke in ga lepo uredil, je prispeval daljši članek »Goethe in ženske«, opremljen s slikami žensk, ki so imele velik vpliv na Goethejevo delo. Iz češkega »Goethejevega zbornika« je posnet članek prezidenta T. G. Masaryka »Moje razmerje do Goetheja«. Zanimivo so tudi krajši članki »Goethe kot rastlinar«, Ne-

kaj novejših prikazov o Goetheju zunaj Nemčije, »Goethejeva navzočnost«, »Spanec in nemštva«, »Goethejeva bolezn«, Vmes je več uspešnih prevodov iz Goethejevih spisov in še drug drobiž. Posebnost številke so mnoge ilustracije: faksimile iz »Fausta«, portreti, sodobni lesorezi in druge slike, ki izpopolnjujejo besedilo.

Za borih 2 Din dobi slovenski čitatelj majhno štanko o Goetheju. Onim, ki niso naročniki te edine slovenske tedenske revije, priporočamo, da si kupijo vsaj Goethejevo številko!

Knjige tržaške »Luči«

Posla nam je prinesla ljub pozdrav s »prekaj« tri nove knjige, ki jih je pravkar izdala književna družina »Luč« v Trstu. To so: Poljudno - znanstveni zbornik (72 str.), Damira Feigela »Kolumbe« (132 str.) in »Tolminske narodne pravilnice« (88 str.). Feigela »Kolumbe« je ljudska pripovedna knjiga, ki bo dobro došla čitanja željnim rojakom. Morda se bomo k nji ob priliki še vrnili. »Tolminske narodne pravilnice« je uredil in opremil z uvodom Ciril Drekonja. So nadaljevanje nekdanje Gabrščekove zbirke »Narodne pripovedke v soških planinah«. Urednik jih je priobčil iz lastne zbirke in iz zbirke Jožeta Kende in Andreja Savljia. Namen knjige je v teh časih posebno plemenit: v narodnih pravilnicah nam sedajni rod spozna svojo dušo in dušo pradedov, iz katere so izšle. Knjiga, ki jo je treba samo pozdraviti.

Posebno zanimiv je »Poljudno - znanstveni zbornik«. Dokaj tanka, a dragocena knjiga, polna zanimivih podatkov, gradiva, del, stev. Na uvodnem mestu je priobčen pre-

vod še neobjavljenih beležk o navadah in posebnostih beneških Slovencev s Črnege vrha, ki jih je v italijanski spisal tamonjski rojak, še živeč župnik Josip Gorenšček iz Marsina. Delno iz istega vira je zbirka beneških slovenskih narodnih pesmi, ki jo je poročevalcu Zbornika dal na razpolago videmski profesor Ivan Trinko. Potekajo iz krajev blizu nekdanje avstrijsko - italijanske meje. S posebno spoštljivostjo jemlje v roke to dialektično besedilo, ki razodeva dušo umirajočega dela našega naroda z brega Nadže, kjer se je celo tisočletje ohranil naš jezik v vsej svoji starostni preprostosti.

Slavko Slavec (psevdonim odličnega slovenskega pripovednika) je prispeval članek »Svetovna vojna v ljudski domišljiji«. V njem objavlja nekatere ljudske pesni in pesniške poizkuse preprostih vojakov o svetovni vojni. Med ljudstvom je še mnogo takega blaga in ponekod prav originalnih pisem frontnikov z raznih bojišč, toda kdo se zmeni za take neposredne dokumente o velikih zgodovinskih letih? Pisec je zbral samo nekoliko prav zanimivih »pesniških« produktov preprostih vojakov in dal tako pobudo k nadaljnjemu nabiranju, dokler se ne preanimivo ljudsko blago docela ne izgubi. Čehi imajo poseben vojni muzej, v katerem se zbira in varuje vse, kar bo zani mivo za potomstvo pokolenja, ki je preživelo svetovno vojno in doživelo narodno osvoboditev. Kdo pa se pri nas bavi s takimi na logami? Kaj je z zgodovino našega naroda pred vojno in ob prevratu?

Taka in podobna vprašanja nam je vzbudil omenjeni članek. Naj iz njega navedemo samo eno zanimivost, ki se tiče prejšnjih Slovencev. Tržaški Italijani so po napetu iz »Gojše«, peli pesem, v kateri se kot re-train vrača prileška beseda »negaz« (ni), ki je Italijane spominjala njihovega glagla »negaz« (tačiti). To je »La canzone negativa«, ki jo Slavec navaja v prevodu in delno v izvirniku. Pesem se končuje: O Lju-

toimer premili, — če vse mi, kar je tvoje — odrekaš, se usmili — vsaj ene prošnje moje. — Nadožen stavec željo — poslednjo moje: — lvega: — ah, daj mi vsaj posteljo! — Po-steljo? »Nega, nega.« To so spomini na bi-vanje fantov od 97. polka v Lautomeru in Radgoni.

Franca Bevk je nadalje objavil v Zborniku pregled jugoslovenskih periodičnih publikacij za Julijsko Krajino v l. 1930 (»Družina«, »Novi list«, »Istarski list«), dalje knjižnih izdaj v letu 1930, ki jih je bilo 44, glasbenih izdaj od l. 1919—1930, katerih seznam obsega 54 števil. Tudi to je dra gocoeno gradivo, ki daje Zborniku dokumen-tarčno vrednost.

Knjižni dar tržaške »Luči« je vreden vsa priznanja in uvaževanja! — a.

Goethejeva proslava v Zagrebu. Večraj šajno vse izpopolnjujejo v toliko, da bodo pri nedeljski Goethejevi matineji zagrebškega Pen-kluba sodelovali tudi graški književniki, kar je kulturno - politično omebne vrednosti pojav. Nastopila bosta s kratkima predavanjima graški slavist dr. Matl in pesnik Štitz. Razen njiju bo govoril dr. Mi-lan Čurčin, znani raziskovalec Goetheja in urednik »Nove Evrope«, revije, ki bo za Goethejevo stoletnico izdala posebno šte-vilko.

Smrt Charlesa Gidea. Kakor je naš list že na kratko zabeležil, je umrl v Parizu svetovno znani narodno - gospodarski teo-retik Charles Gide. Njegov spis »Načela politične ekonomije« je dosegel 25 jezikovskih izdaj in bil preveden na 20 jezikov. Gide je utemeljil in ideološko izgradil ta-ko zvano »nimsko združeno šolo«, ki stoji na stališču, da je treba sedanjim prirodna-socialni red, ki sloni na medsebojni konkuren-ci proizvajalcev, nadomestiti z novim režimom, ki bo slonel na medsebojnem so-delovanju konsumentov. V tem duhu je

Gide urejal zadružni časopis »L'Emancipation«. Z njim je umrl eden največjih sodobnih združinskih teoretikov.

Život i rad. V pravkar izišem 62. zvezku te beogradske revije je med drugim objavljen Kumanđijev govor o Masaryku, dr. M. Č. M. — a članek o nedavno umrlem diplomatu Ljubi Nešiću, enem izmed sodelavcev predvojne »Slovenskega juga« v Beogradu, dalje članek Valentina Leontijeva »Roz-hoslovački politički spektakl« in daljša raz-prava dr. Relje Aranditovića »Trgovinski bi-lans«, aktualna zaradi sedanja težke gospo-darske krize. Bor. Josimović je prispeval k diskusiji o kmetu in vasi, ki beogradska javnost posebno zanima. O Brizundu je spisal simpatične vrstice D. D. Zivaljevič, dr. Ksenija Alanasijević je prispevala nove »Filozofske fragmente«. Šime Pandurovič pa oceno poezije Slavana Boševića. Obsežen je Stojkovićev referat v premijerah v sr-bajevskem gledališču. Sedi lepa proza (Na-vaković, Desanka Rapić) in nadaljevanje Župičeve razprave o Kraljeviču Marku v Dimovičevi drami. V rubriki Književnost je B. Borko objavil daljše poročilo z naslovom »Slovenska knjiga u 1931 godini«, v rubri-ki »Polemika« pa prevajalec Prešerna v »srbohrvaščini« T. Gjukić obširno odgovorja svojim kritikom, predvsem B. Stojkoviću, ki je v »Životu i radu« dne 15. februarja opozoril na nekatere hibe in šibka mesta Gjukićevih prepravov.

Ruska književnost v Franciji. Iz pregle-da prevodov ruskih pisateljev v francoski-vo v razdobju 1917—30 je videti, da je bilo v tem času prevedenih 178 ruskih leposlov-nih spisov. Na prvem mestu je Dostojev-ski (21), nato sledita Čehov in Gorkij (16), zatem Lev Tolstoj (13), Turgenjev (12), Gogolj in Merežkovskij (10), Puškin (8), Ehrenburg in Kuprin (5), Krasnov in Alek-sandr Tolstoj (3). Ostali zaznamujemo samo dva ali en prevod.

Domače vesti

• **Lep primer solidarnosti v krizi.** Kakor marsikje drugod, so imeli tudi člani občine Sela blizu Siska v skupni lasti sva prostora pašnik, ki jim ni dosti koristil. Dolga leta je obsejni pašnik ostal to, kar je bil, ker tudi oni, ki so imeli mala zemljišča, brez dovoljenja vseh drugih občanov niso smeli svojih deležev uporabljati za njive in vrtove. Poprej tudi ni bilo tolikšega povpraševanja po zemljišču, ker si je pač vsak pomagal z dainarstvom in malo trgovino, če domače zemljišče ni moglo preživeti. V sedanjih krizi pa so vsi taksi zaslužki izostali in občinarji so v polnem soglasju sklenili, naj vsak s svojimi razpoložljivimi sredstvi obdela veliki občinski pašnik. Tam, kjer je bila nekdanja zapuščen planota, bodo sedaj na pomlad že dobro obdelane njive, ki bodo rešile vse revne občane.

• **Prva slovenska arhitektura.** Diplomski izvit iz arhitekture je napravila gđ. Dušana Santilova, hčerka prof. Saše Santila Gospodini inž. arh. Santilovi, ki smo jo doslej poznali samo kot rekordirko v lahki atletiki, naše iskrene čestitke!

• **Kmetijski pouk po radiu v drugi polovici marca.** V nedeljo 20. t. m. ob 8. zjutraj bo predaval ravnatelj g. dr. Bošnjak o zadružništvu in o glavnih poslojih za uspešno poslovanje kmetijskih združenj. V četrtek 24. t. m. ob 18.30 bo predaval vinarški referent g. inž. Zupancić o trsnih rozi. Na velikonocni ponedeljek 28. t. m. ob 8. zjutraj bo predaval tajnik g. Kafol o popladih delih v sadonosniku. V četrtek 31. t. m. ob 18.30 bo predaval ravnatelj inž. Lah o pomenu strojev v kmetijstvu. S tem bo ciklus zimskih predavanj končan. V pomlad in poletju bodo predavanja redkejša in prilagojena letnemu času. Spored bo pravočasno objavljen.

• **Učiteljsko nima ničesar od stanarin,** ki jih plačujejo občine. Zupanska zveza je objavila številke, ki kažejo, koliko znašajo stanarine, ki jih morajo občine po zakonu plačevati učiteljskim. Da ne bo napadnega uumevanja v javnosti, objavljamo, da odstopajo prav toliko država na račun stanarin učiteljskim od dražinskih doklad, tako da učiteljsko od občinskih stanarin nima ničesar. — Jugoslovensko učiteljsko združenje, sekcijska za dravsko banovino.

• **Prešernova kočna na Stolu bo odprta** in za slobo skrbavana 19. in 20. t. m. in na velikonocne praznike.

• **Za zračno zvezo Praga-Zagreb-Sušak** se vodi pogajanja med društvom Aeroput in vodstvom českoslovaškega zračnega prometa. Razpravlja se o tem, kako bi se zračna zveza od obeh strani izpolnila in dosegla tako direktna zrakoplovna proga. Za promet na tej progi bi se uporabljali aparat tirdke Fokker, ki imajo tri motorje. Na vsakem letalu bi bilo prostora za deset potnikov.

• **Kupujte fotoamaterske velikonocne razglednice** v založbi Foto-Tourist, Ljubljana, Selenburgova ul. 6-I. Dobe se tñti v vseh trafikah in trgovinah s papirjem.

• **Vinkovčani in indokinski orožništvo.** Razni listi so poročali, da so odšli neki Vinkovčani z dovršeno srednjo šolo v Indokino in vstopili tam v francosko kolonialno orožništvo. To se vidi, kakor da bi se lahko preskrbele maturantom in drugim dijakom službe. Po ugotovitvi izseljenškega komisarijata v Zagrebu ta vest ni resnična. Razširjenje takih novic povzroča pri sedanjih veliki brezposelnosti in borbi za službe raznim indokinskim brezposelnim poia in tuji stroške. To je najbrže delo brezvestnih agentov, katerih polaj je treba naznaniti izseljenškemu nadzorniku v Ljubljani ali pa policiji, odnosno orožništvu.

• **Neznani utopljenec v Dravi.** V Orešju nedaleč od Ptuj, je naplavila Drava truplo moškega, starega kakih 45 do 50 let. Truplo je moralo ležati že danje časa v vodi, ker je zabuhlo. Istovetnost se ni mogla ugotoviti, ker neznane ni imel nikakih papirjev pri sebi. Moški je brez las in je obločen v delavsko obleko. Truplo neznanca so prepeljali v mrtvašnico v Rogoznici.

• **Trije smrtni primeri v družini v nekaj dneh.** Čevljar Stefanec Stefan iz okolice Murske Sobotice je preminil te dni za pljučnico v bolnici. Dan poprej mu je umrla žena, dva dni prej pa otrok. Ostal je od družine le en otrok, ki so se ga dobri ljudje usmili.

• **Zagonetna smrt.** V Bečkereku se je pred dobrim letom ustrčila po prepisu s svojim možem mladi zobotehnik Draga Bakalovičeva, hči polkovnika Nikolića. Njen oče je pri pogrebu pred pričami obdolžil svojega zeta, da jo je on ustrčil. Zaradi tega je prišlo do tožbe, kateri pa so prav kmalu sledile še sodniške razprave zaradi dediščne nesrečne pokojnice. Vdovec Branko Bakalović se pravda s svojim tatom zaradi dote 300.000 Din in je ta dolgotrajna pravda še vedno v zvezi z vprašanjem, ali je nesrečna Draga izvršila samomor, ali pa je bila ustrljena. Truplo so preiskali izvedenci, pozvani od obeh nasprotnih strank, njihove izjave pa so take, da se najbrž nikdar ne bo dalo ugotoviti, kako je Draga prav za prav umrla.

• **Afera subotičke carinarne.** Te dni bi morala državna uprava prevzeti novo subotičko carinarico, ki je bila zgrajena s stroški okrog 20 milijonov dinarjev. Komisija pa je ugotovila, da veliko poslopje ni zgrajeno dovolj solidno in je odklonila prevzem poslopja, dokler ne bodo izvršena mnogovrstna popravila. Podjetniki, ki so od mestne občine prevzeli stavbna dela, bodo sedaj spremembe izvedli, ali pa bo prišla vsa zadeva pred sodišče.

• **Usodepolna otroška igra.** V stanovanju podpolkovnika Ružičke v Sarajevu se je dogodila nesreča. Dvojce njegovih otrok se je igralo z 11 letnim sinom sosed, kapetana Mutavića, in to baš v času, ko je podpolkovnikova dekla v kuhinji v kad zlivala vrelo vodo, pripravljeno za pranje. Otroci so se igrali nekaj časa po sobah in ko so nazadnje prišli v kuhinjo, je med igro hčerka podpolkovnika svojega malega brata in sosedovega Mirana spravila na rob kadi ter oba potisnila v vodo nevede, da je to krop. V kropu je dobil Miran tako težke opekline, da je takoj umrl, sinoko podpolkovnika pa se v bolnišnici bori s smrtjo.

Velika noč na Rabu Hotel — penzion Zagreb

Odlična preskrba z vsemi taksumi Din 55 do 65 — Erzjavi: Zagreb Hotel Rab.

• **Strahna nesreča v kamnolomu.** V nekem kamnolomu pri Jagodini je bilo že danje časa zaposlenih več delavcev, ker je kamnolom zelo obsežen in bogat na material. Na enem delu kamnoloma se je po odkopavanju in razstreljevanju sama od sebe napravila obsežna galerija, kamor so se delavci zatekali v času odмора in kjer so sranjevali tudi orodje. Te dni pa je delavec Milan Pavlović s krampom poskusil, kako močna je stena, a ko je prvič udaril, se je že zrahajala velika kamenita plast nad galerijo ter nesrečno v nekaj trenutkih podsula. Tovariši so dve uri odkopavali lavino kamenja, preden so našli Pavlovića, ki pa je bil že mrtev.

• **Nevaren blaznež.** Po bosanskih vaseh je mnogo umobolnikov brez vsakega nadzorstva in je bilo že več tragedij, ki so jih povzročili ti nesrečni, prepušteni samim sebi. V bolnišnici za duševne bolnike je premalo prostora, na drugi strani pa tudi rokaji po navadi izjavijo, da bolnik ni nevaren in da bodo že sami pazili nanj. Ni še dolgo tega, ko je neki tak bolnik v vasi blizu Travnika ljudi kar po cesti pobijal s sekuro. Zidaj pa so orožniki iz vasi Hrasnik blizu Sarajeva privedli v zapore sreskega načelnika ravnotako nevarnega blazneža Osmana Vodnjaka, ki je ob začetku vojne ubil dva svoja sosed, bil potem spoznan za blaznega in spravljen v neko blaznico, kjer je ostal več let. Ko so ga izpuštili, je bil pri svojih sorodnikih kolikor toliko miren, v zadnjem času pa je začel napadati po ulicah in po stanovanjih osamljene ženske. Zidaj so ga zalotili pri požigu in spravili na varno.

• **Napad z nožem.** Dne 5. t. m. se je vračal Ferčec Anton, viničar od Sv. Urbana pri Ptuj, v družbi še dveh tovaršev domov. Na cesti v Leskovec pa je trojico napadlo dvanajst neznanih fantov. Eden njih je Ferčeca udaril z nožem po glavi in mu prizadel hudo poškodbo. Ferčec se je najprej zdravil doma, ko pa je videl, da se mu stanje ne izboljša in se zatekel v bolnico v Ptuj. Storičke išče orožništvo.

• **Nevarna poplava.** V zadnjih dneh je močno narasla reka Morava ter na mnogih mestih poplavlja svoje bregove. Največ škoda je napravila poplava med vasjo Lapovo in Markovac. Večina te vasi je bila danje časa pod vodo. Prebivalci pa so se razen kmeta Joksima Babića in njegove družine kar pravočasno zapustili. Ko je voda privrela v hišo, je Babić spravil ženo in otroke na podstrešje gospodarske zgradbe, sam pa je na dvorišču splezal na drvo ter od tam klical sosedo na pomoč. Doklicati pa ni mogel nikogar, ker so že vsi zbežali. Voda je poplavlja dvorišče, tako da je kmet prebil vsjo noč na drevesu. Še le zjutraj je voda v toliki meri odtekla po jarku, ki so ga izkopali drugi vaščani, da je lahko Babićeva družina zapustila svoja skrivališča, v katerih je preostala mnogo strahu.

• **Skala sredi proge.** Predsinočnjim se je pripetila na progi pod kolodvorom Sava huda nezgoda. Baš pred uvozom osebnega vlaka, ki prihaja v Ljubljano okrog 22. je s stremega pobočja, ki se dviga nad železniško progo v ozki zasavski soteski, pridrelo ogromna skala, ki se je razbila na tratinčah in zaprla progo. Službojoči organi so pravočasno opazili nezgodo in tako obvarovali vlak nesreče. Skalo in njene drobce so železničarji v naglici spravili s poti in vlak je nadaljeval svojo pot z dokajšnjo zamudo.

• **Kranjske klobase** — najfinišje, Marija Urbanas, Ljubljana, Komenskega 16.

• **Tovarna Jos. Reich** sprejema mehke in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u. **Predavanje sodnika dr. Bajiča** o sodobni Nemčiji se bo nadaljevalo jutri ob 20.15 v Kazini. To pot bo g. predavatelj zaključil predavanje z opisom nemških političnih skupin, predvsem centurama, nacionalcem in raznih socialističnih struj ter se dotaknil še nekaterih drugih vprašanj. Zanimiva izvajanja predavatelja so na petkovem predavanju vzbudila v naši javnosti veliko pozornost. Ker je število vstopnic omejeno, si jih pravočasno nabavite ali rezervirajte v tajništvu ZKD, Kazino II., telefon 21-23.

u. **Lepa prireditev »Mladike«.** Sinoči ob 18. se je v poslopju »Mladike« vršila občajna vsakoletna čajanka gojenk gospodinske šole »Mladike«. V družbi številnih odličnih dam in gospodov so bili na zvezi župan dr. Dinko Puc s soprog, českoslovaški vicekonzul g. Cichelka, gospa senatorjeva Rožičeva, gospa Pečankova, dr. Mavrič Rus, ravnatelj »Mladike« g. Jug in zastopniki občinskega sveta. Čajanka je bila topot prirejena v proslavo god gospe ravnateljice Jerice Zemljanove. Pred pričetkom zabave so si povabljeni gostje ogledali razstavljenca jedila, ki so nudila čudovito dekorativno sliko. Pogled nanje je ponovno dokazal uspešno delo gospodinske šole, ki bi ga mogla tudi veliki svetni mirne duše pokazati. Prireditve so otvorile gojenke z baletom in pesmjo. Solo je pela gđ. Elza Müllerjeva, ki je žela nadvse prisrčen aplavz. Nato je sledila prosta zabava s šaljšvo pošto. Gostje so se kmalu razgibali k čemur so največ pripomogle gojenke, ki so zardelih lic, z belimi čepicami na glavi in živih oči ne prenehoma begale kot strežalke od mize do mize. Vsa prireditve je imela tipično ženska značaj. Dvorana je bila vprav ljubko okrašena z zelenjem, kar ji je dajalo čar vrtno ute. Za uspešno delo sre vilstvu gospodinske šole, zlasti gospe ravnateljice Jerice Zemljanovi vsa čast. Gojekam želimo v življenju sreče in tako veseljih oči vsako uro, kakor so jih imele sinoči.

u. **II. interno produkcijo gojencev** bo priredilo ravnateljstvo drž. konservatorija v Ljubljani 22. t. m. ob 18. v dvorani Filharmonične družbe. Nastopili bodo gojenci iz šole profesorjev Antona Ravnika, Jug Majda, Karla Jeraja, Pianecki Zoran; ravnateljica Hubada Čampa Slava in Zupan Leopoldina; L. M. Škerjanec; Šapla Božena; Janka Ravnik; Hrašovec Silva; Mirka Puglja; Zagar Drago; Osipa Sesta; Prataki Stefanija in Pianecki Zoran; Smale-Svajgarjeva; Mucha Božena; Emerika Berana; Balje Oton. Ravnateljstvo vabi starše in sorodnike gojencev ter prijatelje konservatorija, da posejeto to produkcijo. Vstop k produkciji proti nakupu programa za 2 Din.

u. **I. delavski koncertni večer »Zarje«.** ki bo v ponedeljek 21. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice, bo imel obilen in lep spored. Igrali bodo trio (flavta, klarinet, fagot), kvartet (flavta, klarinet, fagot, rog) in orkester »Zarje«. Sodelovali bodo člani opernega orkestra, koncertna pevka in operna sopranistka Anita Mezetova. Koncertni pevec in operni tenorist Jože Gostič. Konservatorist Drago Zagar izprezgovori uvodno besedo o komorni glasbi na pihala. Pri klavirju konservatoristki Božena Šapla in Pia Menardi. Vstopnice so v predprodaji v Delavski zbornici, I. vhod, I. nadst. (strokovna komisija), Sedeži po 8, 6 in 4, stojšča po 2 Din.

u. **Ustanovna skupščina krajevne organizacije JRKD** bo danes 18. t. m. v salonu restavracije pri »Levnu«, Gosposvetska cesta 16. Sodelujejo in prijatelji vabljeni.

u. **Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD na Viču** bo v nedeljo 20. t. m. ob 10. dopoldne v gostilniških prostorih Sokolskega doma. Pol ure pred začetkom zborovanja se š sprejemajo novi člani. — Pripravljalni odbor.

u. **Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov** v Ljubljani sklicuje VKL, letni redni obč. zbor na 19. t. m. na praznik sv. Jožefa v veliki dvorani Trgovskega doma ob pol 9. dopoldne in ne na nedeljo, kakor se je vrnila pomota na vabilih.

u. **Klub »Primorje«** vabi vsa primorska dekleta in žene, da se udeležijo maše za trpeče rojake, ki se bo vršila na Jožefovo ob 11. v cerkvi sv. Jakoba.

u. **Klub jugoslovenskih primorskih akademikov** vabi članstvo, da se udeležijo maše za trpeče rojake, ki se bo vršila na Jožefovo ob 11. v cerkvi sv. Jakoba.

u. **Jadranaše** opozarjamo na predavanje v akademski podružnici CMD drevi ob 18. na univerzi. Predava g. prof. Rudolf Kenda o naši severni meji. Ker je predavanje tudi za nas jako aktualno, pokažite s svojo udeležbo zainteresiranost.

u. **Društvo »Soča«** v Ljubljani naznanja, da za drevi napovedano predavanje odpušča, ker se bo ta večer vršila v salonu pri »Levnu« ustanovna skupščina kolonizacijske krajevne organizacije JRKD.

u. **XXII. redni občni zbor SJSU »Preporoda«** se bo vršil z občajnim dnevnim redom danes ob 4. popoldne v društvenem lokalu. Udeležba je za vse člane obvezna; tovariši od starešinske organizacije vljudno vabljeni.

u. **Nakup slik od mestne občine.** Poročajo nam, da se bo v doglednem času pokrenila akcija, naj se pri mestnem načelstvu osnuje posebno razsodišče, ki bi odločevalo pri nakupu raznih umetnin, posebit slik. V razsodišču naj bi bili poleg zasopnikov občinskega sveta še umetniki in strokovnjaki. V proračunu je bilo dostik vnešenih 50.000 Din za nakup razna slik in drugih umetnin, letos je bila ta postavka reducirana na 20.000 Din.

u. **Butare in ribniška roba.** Kljub slabemu, deževnemu vremenu je bilo večeraj nabrežje ob trimostju v Solskem drevovedu že kar zabarikadirano z malimi in velikimi butarami. Konkurencija je velika. Dež je mnoge butare toliko poškodoval, da je spral barvo z oblanice. Oče Gregorčič iz Ribnice, ki bo imel že kmalu osem križev na hrbtu je med butarami razstavil svojo suho robo, končne petelinčke in konjičke. Očka mlo gleda in vabi gospodnje, naj kaj kupijo. Slaba je kupčija, Tarna, da do slej ni prodal niti toliko, kolikor je izdal za vožnjo. Živi zelo skromno. Prenočuje v Mayerjevem hlevu v Kresliju. »Kako pa živi, očka?« je nekdo vprašal starčaka. »Malo kofeta in kruha. To je moja hrana!« se je glasil odgovor.

„DUPING“

Ruski Eau de Cologne à Din 30.— liter toski Parfumerija Uran, Mestni trg št. 11, Ljubljana. 3612

Zahtevajte

ASPIRIN tablete

Cobreno od Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja S. št. 1410, 6/2 1932

Aspirin TABLETE in pazite, da so originalne. Pristine Aspirin tablete se prodajajo samo v originalnih omotih Vsaka tableta je zaznamenovana z Bayerjevim križom.

v originalnih omotih jamčijo da so pristne

u. **Življenje in umiranje v Ljubljani.** V februarju je bilo rojenih 168 otrok, od tega po 82 fantov in punčk, 4 pa mrtvorojeni. Umrljo je 63 moških in 37 žensk, skupaj 100, od teh 51 domačinov in 49 tujcev. V zavodih je umrlo 67 oseb. Nad 70 let starih je umrlo 18. Vzroki: 4 davice, 2 primera drugih nalezljivih bolezni, jetika 11, rak 9, bolezen na srcu 3, kronična bronhitis 2, pljučnica 9, bolezen v žolodcu 1, vnetje slepiča 1, kila 1, krčenje jeter 1, vnetje ledvic 2, porodniška mrtvica 1, prirojena slabost 13, starost 8, sumenosti 3, druge bolezni 24. Mestnemu fizikatu je bilo prijavljenih 12 nalezljivih bolezni: 1 povratni tifus, 2 davice, 5 nalezljivih vnetij možgan in 4 šeni. Zadnje tedne, ko je vladalo slabo vreme, je več ljudi obbolelo na hujši influenca.

u. **Varujte zdravje dece.** Prejeli smo: Hodnik pred šolo na Grabnu je v tako slabem stanju, da so vsi, ki ga morajo pasirati v nevarnosti za svoje zdravje, ko morajo gaziti sneg in luže. V največji nevarnosti je seveda šolska mladina, ki mora po tej mlakuži hoditi v šolo. Mnogi od drugih pasantov so dobro obuti, šolska mladina pa je po večini revna in hodi v šolo s slabim obuvanjem. Zaradi tega je mnogo otrok že obbolelo in je že skrajni čas za očiščenje hodnika in prehodov.

u. **Nepopolnobljiva pokvarjenka.** Na stranskem tiru na Glavnem kolodvoru v nekem vagonu je bila večeraj ponoči izsedena po policijskih organih 17 letna Gabrijela D. Ko so mlado deklico odvedli na policijo in jo zaslišali, si je skušala pomagati z lažjo in bi ji res kmalu verjeli, da je samo nesrečna po krivdi drugih, če ne bi pozneje zaslišali tudi njenega očeta, starega železničarja, ki pa je podal o hčerki isto drugačno sliko. Oče je izpovedal, da se je priela hčerka potepati že z 10 letom in nikakor ni hotela poslušati njegovih naukov. Ko je odrasla, se je priela družiti s propalimi moškimi in prišla tako že zgodaj v nasprotje z zakonom. Presedela je že več krat, kar pa je ni izpametovalo. Mladi bolno pokvarjenko so oddali v bolnico, pozneje pa jo bodo spravili v poboljševalnico.

u. **Arretirana nesramneža.** Pred dnevi arretirani mladi moški, ki je po mestu ugaljal razne nesramnosti in pohujševal mladino, je pri zaslišanju priznal, da je izvršil tudi več dejanskih napadov na posameznike, po večini na Ljubljanskem polju in na samotnih mestih v Zgornji Siki, s čimer je pojasnen marsikateri zagoneten napad danje mesece. Arretirane je 27 letni slikarski pomočnik Ludvik L., oženjen in oče enega otroka, ki si je nedavno postavil svojo hišico na Brodu pod Šmarno goro. Perverznega nesramneža so razkrinkale številne priče, L. pa je skušal svoja dejanja tajiti, kar pa mu ni pomagalo, saj je bil zaradi enakih grehov že dvakrat predkaznovan. Istočasno je bil spravljen na varno enako pokvarjen tip, 19 letni Ivan M., ki se je udeleževal večina v bežigradskem okraju.

u. **Arretacija zaradi suma poverbe.** Kakor smo že poročali, je bil pred dnevi arretiran zasebni uradnik Milko Hojan, ki je bil zaradi svojega udeleževanja v gasilstvu zelo znan med ljubljanskim prebivalstvom. Arretacija je zato vzbudila v mestu precejšnjo senzacijo. Izvršena je bila na zahtevo državnega pravdnika zaradi suma, da je pri Pollakovih, znani tovarni čevljev, kjer je bil do nedavna nastavljen, poveril večje zneske denarja. Pri pregledu knjig so baže ugotovili, da manjka okrog 120.000 Din, in zdaj sumijo, da jih je najbrž poveril arretiranec. Preiskava še ni končana in bo gotovo trajala še dalj časa. Jasnost pa bo v zapleteno afero prinesla še le sodna razprava.

u. **Kopališče na Taboru** je zaradi sobotnega praznika odprto danes ves dan, v soboto in nedeljo pa samo dopoldne.

u. **Srajce, kravate, naramnice in žepne robce** kupite dobro in ugodno pri Sterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

u. **Hotel Tivoli** sporoča cenjenim gostom, da je bil Dancing 15. t. m. zaključen.

Iz Celja

u. **Nova strokovna organizacija v Celju.** Pred kratkim je bil v Celju ustanovljen poseben pripravljalni odbor, obstoječ iz tukajšnjih brivskih in frizerskih mojstrov, ki je sklenil ustanoviti močno osrednjo strokovno organizacijo damskih frizerjev s sedežem v Celju. Ustanovni občni zbor nove organizacije, imenovane I. klub damskih frizerjev za dravsko banovino v Celju, bo v sredo 23. t. m. ob 19. v Kranjčevih gostilni (prej Podraževci) na Bregu pri Celju.

u. **Celjsko in okoliško obrtništvo** proslavi praznik svojega zaščitnika sv. Jožefa jutri dopoldne na svečan način. Ob 8. zjutraj bo v župni cerkvi maša s spremljevanjem pevskega društva »Olike«, nato pa ob 10. v dvorani Obrtnega doma v Gledališki ulici predavanje učitelja g. Vekoslava Gobca o mojstrstvu kot vzgojitelju vajenca. — Obrtno društvo v Celju bo imelo svoj letošnji občni zbor z izredno važnim dnevnim redom v torek 22. t. m. ob 19. v dvorani Obrtnega doma.

u. **Najstarejša Celjanka umrla.** Predvečernjim je umrla v Prečernovi ulici najstarejša Celjanka, 94-letna zasebnica Marija Olupova. Blag ji spomin!

u. **Slavni Žikov godalni kvartet,** znan prav dobro tudi pod imenom praški kvartet, je koncertiral v sredo zvečer v žal skromno zasedenem gledališču. Koncert, ki je imel na sporedu znane kvartete Haydna, Ravela in Verdieja, je v umetniškem pogledu popolnoma uspel in nudil številnim celjskim ljubiteljem Žikovega kvarteta krasen užitek. Hvalnozi publiko so morali odlični

umetniki po končanem sporedu dodati še Borodinov nočturno iz 2. kvarteta.

u. **Preskrba celjske okolice z vodo.** Celjsko mestno načelstvo poziva oboje stranke, bivajoče na teritoriju celjske okoliške občine, ki so v zadnjih petih letih prošile mestno občino za napeljevanje vode iz celjskega mestnega vodovoda in so jim bile prošnje zaradi pomanjkanja vode odklonjene, da ponovno zaprosijo za napeljevanje vode, seveda, če še vedno reflektirajo na to, ker obstoja upanje, da bo sedaj mogoče ustreči vsem prošilcem.

u. **Celjski mestni avtobusi.** Za časa provizorične zopetne uvedbe ukinitvenih dopoldanskih osebnih vlakov na progi Ljubljana - Maribor in obratno med 19. t. m. in 9. aprilom izostane vsakodnevna redna vožnja celjskega mestnega avtobusa z odhodom ob 9. dopoldne v smeri proti Gredelcem in proti Laškemu ter obratno. Pač pa ostaneta še nadalje v veljavi obe opoldanski zvezi z odhodom ob 12. izpred celjskega kolodvora v smeri proti Sv. Juriju ob južni železnici in proti Laškemu in obratno.

u. **Trgovine na Jožefovo.** Gremij trgovcev za mesto Celje sporoča svojemu članstvu in vsej kupujoči javnosti, da bodo trgovine v mestu Celju odpre jutri na Jožefovo dopoldne od pol 8. do pol 13.

u. **Celjske brivnice** bodo jutri na Jožefovo odpre dopoldne od pol 8. do 12. v nedeljo 20. t. m. pa bodo ves dan zaprte.

u. **Nesreča pri sankanju.** Ze pred približno 14 dnevi je padel pri sankanju s kanji 6-letni posestnik sin Ivan Arnsč tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v stegnu. Ker pa je Arnsč dom močno oddaljen od dobrih prometnih zvez, so mogli malega posestnika zaradi velikih snežnih zametov pripeljati v celjsko bolnico šele večeraj.

u. **Iz celjske mestne klavnice.** V preteklem tednu je bilo zaklanih v mestni klavnici 18 volov, 7 krav, 23 telet in 46 preštev. Uvoženega pa je bilo 551 kg teletine, 347 kg svinjine in 249 kg sarnine. Na klavniških pristojbinah je bilo vplačanih 2639 Din, za pregled uvoženega mesa pa 923.50 Din.

u. **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21. zvočno opereto »Ljubavi regiment« z Dolly Haasovo in Gustavom Fröhlichem v glavnih vlogah.

Iz Maribora

u. **Ljudska univerza** v Mariboru. Na želje iz vrst občinstva se prelomi glede na mnoge prireditve v petek Goethejeva proslava na torek 22. t. m. ob 20. V ponedeljek 21. t. m. bo nadaljevanje slovenskega cikla. Predaval bo na podlagi izbranih skriptnih slik g. dr. France Stele, državni konservator v Ljubljani, o češenju Jezusa Kristusa v slovenski umetnosti. Ta snov je pri nas čisto neobdelana in jo je g. konservator popolnoma na novo sestavil. Tu se je poblaš na narodna duša najlepše odkrila. Obmem bo to lep uvod k velikonocnim praznikom. V mesecu aprilu pa bo g. konservator predaval o češenju Marije v slovenski umetnosti.

u. **Pedagoška centrala** bo imela redni letni občni zbor na Jožefovo ob pol 10. dopoldne v risalniški deske meščanske šole. Na dnevnem redu bodo poročila funkcionarjev, volitve, izprememba pravil in slučajnosti. Na predvečer občnega zbora pa bo ob 20. pod okriljem Pedagoške centrala v veliki dvorani Kazine predavanje o problemih ženske vzgoje v današnji družbi. Predavala bo znana dunajska zdravnica in psihologinja dr. Zofija Lazarsfeldova.

u. **Važno za vojne obveznike!** Rekrutni spisek v Maribor pristojnih vojaških obveznikov rojenih l. 1912, je za letošnje leto izgotovljen in na vplegel interescentom v pisarni mestnega vojaškega urada na Slomškovem trgu med uradnimi urami. Pozivajo se glavarji rodbin, da se prepišejo glede točnosti vpisa. Dan rekrutacije bo pravočasno razglašen.

u. **Na Jožefovo** bo mestni avtobusni promet med Mariborom in Studenci povečan. Mestni avtobusi bodo vozili v kratkih presledkih ves dan od Glavnega trga do Studence in obratno.

u. **SO Napredka** nadaljuje svoja predavanja v nedeljo 20. t. m. pri katerih sodelujejo vsa mladinska društva. Predava g. Ošip Šest o temi: Mladina in gledališče. Predavanje bo točno ob 10.

u. **Cercle français.** Odbor francoskega krožka v Mariboru vabi vse člane društva na redni občni zbor, ki bo v torek dne 22. t. m. ob 20. na državni realni gimnaziji (realni).

u. **Najemniki** za svoje interese. Drevi ob 19. vse na shod, ki bo v veliki dvorani »Uniona«. Na shodu bo predčrana odločna resolucija kot zadnji poizkus, da se reši pereče vprašanje pretiranih najemnin. Shoda se udeležita tudi narodna poslanca gg. dr. Pivko in Vekoslav Spindler.

u. **Tujski promet.** V prvi polovici tega meseca je dopotovalo v Maribor skupno 698 tujcev. Od teh je bilo 137 inozemcev, in sicer 69 z Dunaja, 14 iz Grada in 53 iz drugih inozemskih mest.

u. **Pred malim senatom** se je zagovarjala večeraj četvorica krepkih kmečkih fantov iz Stojncev blizu Ptuja radi uboja. Kakor pravi obtožnica, so po preudarnem načrtu s koli in ročicami pobili posestniškega sina, Antona Tomažiča, mu zlorobili lobanjo, tako da je umrl in težko poškodovani Ivana Ambroža. Dogodek se je pripetil na Mariji praznik v decembru lanskega leta. Obtoženi Anton Patovčič je priznal, da so se dogovarjali med

pa ni priznal uboja in so valiti krivdo drug na drugega. Zaslišane priče pa so težko omenile vse stvari in zato jih je sodnik obsodil. Obsojeni so bili: 20-letni posestniški sin, Anton Petrovič in 23-letni posestniški sin, Konrad Strelec na 4 in polletno ječo, 19-letni posestniški sin, Stefan Vajda na 3 leta in 6 mesecev, Janček Čuš pa na 4 leta težke ječe, izredno ostril in državljanska pravica za dobo treh let ter na denarni kazni, tako da morajo plačati Ambrožu 3000 Din za bolečine, četni pokojnega Tomašiča pa 1700 Din orokodnine.

a— Ponovna revizija krčevinske obršne blagajne. Te dni je odredila banska uprava ponovno revizijo občinske blagajne v Krčevini. Revizijo vrši odposlanec banske uprave dr. Božič in bo trajala dolga časa, ker gre za poslovanje iz več let. Pregledovanje blagajne je v zvezi z neko civilno obratno pravdo med občino in njenim svojčasnim županom.

Iz Kranja

r— Koncert Sokolske župe se prične točno ob 10. Blagajna bo odprta od pol 14. dalje. Občinstvo naj si pravočasno nabavi vstupnice.

Z Jesenice

s— V sokolskem domu bo drevi premijer- na opereta »Ptičar«, ki je po več mesecih nastajalo. Presenečenje za našo publi- ko, ki glasbo izredno ljubi, bo močno za- saden orkester, ki ga tvorijo najboljši godbeniki, društveni in gostujoči. Opereto dirigira g. Klemenčič, zbor vodi pe- novodja br. Sredenski, režija in scenari-

Nocoj premijera Operete „Ptičar“

v Sokolskem domu. Začetek točno ob 20. — Nadaljevali predstave: Na Jožefovo popoldne ob 14.15 in v ne- deljo zvečer ob 8. 3599

ja pa je v rokah br. Čebulja. Zbori, soli- sti in orkester steje okrog 100 sedeljo- nih, kar daje prireditvi značaj gledaliških predstav največjega stila, ki jih diletant- ski oder zmora. Opereta »Ptičar« je klasi- čnega značaja, v kateri vlada škof in ekot humor z duhovitiimi zapletili. Glasba je izredno melodijozna ter obeta prireditvi največji uspeh v glasbenem in igriškem pogledu. Reprija bosta na Jožef- ovo popoldne in v nedeljo zvečer. Vse prireditve se vrše v dobro korist brezpo- slastne. Opereta se bo bžnje dni predva- jala tudi pri povsem neznanih cenah, da si jo bodo mogli ogledati prav vsi.

Iz Trbovlje

t— Še k nesreči na trbovškem kolodvoru. Pred dnevi smo poročali o nesreči na trbovškem kolodvoru, katere žrtev je postala 19-letna kmetijska mladenka Neža Bradulova iz Studenca pri Krškem. Dekle je prav za prav žrtev krize med kmetijskim ljudstvom, ki svojih pridelkov ne more eno- vrstno v denar, kar jih izkusa vnoviti na drug način. V Trbovlje so nosile kmetijske ženske vino in ga prodajale po litrih. Nekajkrat so imele smolo, da so jih zalotili organi finan- sne kontrole in jim zaplenili vino. Prav tako je hotela prinesiti nekaj vina v Trbovlje po- nesrečena Bradulova. Stopila je pri zadnjih vratih iz vagona in nameravala po stranski poti v Trbovlje. Organov finančne kontrole na postaji sploh ni bilo. Nesrečni primer bo gotovo v svariilo vsem osi-aim. Kmetstvo

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.
Petek, 18.: Zdravnik na razpotju. Red A. Sobota, 19.: Jubilej Izven. Znižane cene. Nedelja, 20.: Jubilej Izven. Globoko znižane cene. — Ob 20.: Gospoda Glem- bavič. Izven. Znižane cene.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.
Petek, 18.: Zapito.
Sobota, 19.: Tosca. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Grofica Mavica. Gostuje- gik. Lubejeva. Izven. Znižane cene.

Ljubljanska drama. Reprija »Zdravnik na razpotju« bo danes v C. Debeverjev režiji s sodelovanjem ug. Sarčeva, Skrbinska in drugih. — V soboto zvečer se ponovi uspeha Miloševićeva komedija »Jubilej«, katere premijera je bila pred kratkim v Ljubljani. Komedija obstaja izredno uga- ni in vzbuja silno simpatijo ter dobrega razpo- loženja. — V nedeljo popoldne se ponovi »Jurek« na znatno znižanih cenah, zvečer pa »Glembavič«.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Začetek ob 20.15.
Sobota, 19.: Sedem njegovih grehov. Nedelja, 20.: Sedem njegovih grehov. Gosto- vanje v Sokolskem domu na Viču.

Smeh in izvrstna zabava bo v soboto 19. t. m. na Sentjakobskem odru pri predstavi burke »Sedem njegovih grehov«. Besedna in situacijska komika sta na višku. Publika se dve uri res izborna zabava. Pri predstavi sodelujejo poleg izvrstnega komika Lavriča še dame Wiercherleja v ulogi lepe gospe Soemmannove, Bufordjeva kot perica, Pirčeva kot hčerka predsednika deželnega sodišča Waltersheima, Kockakova kot masekka, ter Škerij, Petrovič, Moser, Karus, Kunc, Kink- man, Hanžič, Novak, Zalaznik in Tavlar. — Vstopnice se dajo v trgovini g. Miroša Kar- ničnika na Starem trgu. Režijo ima g. Pe- trovič. Predlogo poje izvrstni kupletist Da- nilo Bučar s spremljevanjem celokupnega ansambla. — V nedeljo 20. t. m. gostuje Sentjakobski oder z islo burko v Sokolskem domu na Viču. Vabljeni vsi.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.
Petek, 18.: Plesni in gimnastični večer Erne Kovačeve. Dramske cene. Sobota, 19.: Ptičar. Znižane cene. Zadnjič. Nedelja, 20.: Zemlja smehljaja. Znižane ce- ne. Zadnjič.

Iz mariborskega gledališča. Danes je pla- sni in gimnastični večer domače plesake Erne Kovačeve. Spored, ki obsega 11 točk, je zelo pester in posrečen. — V soboto se uprizaro zadnjič v sezoni melodijozni »Pti- čar« po znižanih cenah. — Leharjeva izred- no dobro uspeha in privlačna »Zemlja sme- hlja« se bo uprizarila v nedeljo poslednjič v sezoni in po znižanih cenah. — V sredo bo kot naslednja dramska premijera krstna predstava Silhove zanimive in učinkovite povojne drame »Kavarna, Kežira J. Kovič.

Na vsako velikonočno vošči- lo kolek protituberkulozne lige!

ljudstvo se nahaja res v hudem položaju. Posebno mali kmetje trpe. Plačevati morajo davke, kupovati obilno in druge življenjske potrebščine, a svojih pridelkov, ki jih pri- delajo s trdom in znojem, ne morejo spravi- ti v denar, če pa jih prodajo, jih morajo dati za smešno ceno.

— Kino Sokol bo predvajal v soboto in nedeljo ob 16. in 20. najboljše Keatonov nemški zvočni film »Deviški Casanova«.

Iz Hrastnika

h— Krajevna protituberkulozna liga v Hrastniku je prejela 240 Din, kolikor je pre- ostalo od zneska, nabranega med uradni- štvo tovarne kemičnih izdelkov v Hrasti- niku za vrnec blagopojnemu g. Ivanu Kilerju, inšpektorju v poklju. — Iskrena hvala!

h— Krajevna organizacija JRKD v Hrastniku in Dol se bo ustanovila v nedeljo 20. t. m. Zbor bo ob 15. v Dolinskih go- stilihi. Pripravljeni odbor je povabil na zbor poslance g. profesorja Pavliha in dr. Rapeta. Somisljeniki iskreno vabljeni!

Iz Novega mesta

n— Nabavljala zedruge državnih usluž- benec bo imela letno skupščino v nedeljo 20. t. m. ob pol 10. v porčni dvorani okrož- nega sodišča.

Iz Konice

nj— Ustanovni občni zbor sreske organi- zacije JRKD za srez Konjice bo na Jožefo- vo ob 9. v dvorani konjskega Narodnega doma. Poročala bosta tudi narodni poslanc Gajšič in ban. svetnik Jereb. Za dele- gate krajevnih odborov je udeležba obvez- na. Na zbor pa naj pridejo vsi somisljeniki.

nj— »Pogumna Tončka«, pravljico v petih dejanjih, uprizori Sokol v Konjicah na Jožefovo 19. t. m. in v nedeljo 20. t. m. vsakokrat ob 15. v telovadnici deske na- rodne šole pod režijo s. Brataničeve Nuše.

Iz Ptuj

j— JCL je proslavila 12. t. m. v Narod- nem domu 82letnico Masarykovega rojstva. Pri proslavi sta sodelovala tudi pevski zbor in godalni kvartet Glasbene Matice. Izva- janje p. samoznih točk pod vodstvom ne- utrudljive g. Sedelčeve je bilo izvrst- no. Enak uspeh je bil tudi kvartet. Gimna- zijski ravnatelj g. dr. Končianec je v krat- kem predavanju opisal življenje in neustra- šeno borbo Masaryka za pravo in pravico.

j— Drevo koncert »Praska kvarteta« (Zika) v dvorani Glasbene Matice.

j— Občni zbor Nabavljala zedruge dr- žavnih uslužbenec v Ptuj bo v ponedel- jek 21. t. m. ob pol 20. v dvorani Zeman- čičeve gostilne.

Iz Prekmurja

pm— Krajevna organizacija JRKD v Prosenjakovcih se je ustanovila in obega občine Prosenjakovec, Berkovec. Podrin- ce in Čikečko vas. V odbor so bili izvolje- ni: predsednik Varga Koloman, podpred- sednik Berden Peter, blaginik Horvat Adam, tajnik Kolša Aleksander. Takot pri ustanovitvi je stopilo v organizacijo nad 60 članov.

Gospodarstvo

1700 km novih železnic v devetih letih

Prometno ministristvo je pravkar v svo- jem glasilu »Saobraćajni pregled« objavilo podatke o doizini železniške proge v naši državi na dan 31. decembra 1931. V tej sta- tistiki so upoštevane vse železniške proge, ki so v eksploataciji prometnega ministristva in tudi one, ki so v privatni eksploa- taciji odnosno v eksploataciji ministristva za šume in rudnike. Dolžina vseh želez- niških prog v naši državi je znašala ob koncu preteklega leta 10.435 km, od tega je 9482 km v eksploataciji prometnega ministristva in 953 km v privatni eksploata- ciji in v eksploataciji ministristva za šume in rudnike (večinoma gozdne železnice). Po odbitku 183 km prog, ki niso v javnem prometu, znaša dolžina prog v javnem prometu 10.252 km, od tega 9378 km v eks- ploataciji prometnega ministristva in 874 kilometrov v privatni eksploataciji. Stati- stika vsebuje le številke po stanju ob kon- cu preteklega leta; te številke pa postanejo šele prav zanimive, če jih primerjamo s po- datki prejšnjih let.

Naše železniško omrežje se je v zadnjih devetih letih znatno povečalo, kakor je razvidno iz naslednje primerjave, pri kateri so upoštevane le železnice, ki so v eks- ploataciji prometnega ministristva in ki so obsejane v javnem prometu. Skupna dolž- na teh železniških prog je znašala:

1922	7739 km
1927	8826 km
1931	9387 km

Od l. 1922. se je omrežje državnih že- leznic v javnem prometu povečalo za ni- manj kakor 1639 km. Skupna dolžina novih prog, ki sme jih zgradili v devetih letih, bi bila tudi marsikateri drugi državi v čast, kajti malo je držav v Evropi, ki so po- kaj toliko težkih okolnosti po vojni zgradile tako veliko omrežje. Pomisliti moramo, da predstavljajo dolžina novih prog za javni promet, ki smo jih zgradili od leta 1922, trikratno razdaljo železniške proge med Ljubljano in Beogradom (575 km).

Eri tem pa se nismo upoštevali novih prog v privatni eksploataciji odnosno v eksploataciji ministristva za šume in rudnike. Kolikor so nam na razpolago podatki, so se te tudi privatne proge samo v zadnjih štirih letih povečale za 50 km, tako da lahko računamo, da je bilo v naši državi od leta 1922 zgrajenih 1700 km novih že- lezniških prog. Pri tem pa ni upoštevano ogromno delo, ki je bilo pred leti izvršeno s tem, da je bila proga Beograd—Zagreb (Novska) spremenjena iz enotirne v dvo- tirno progo.

Po širini tira se naše državne železnice v primeru z letom 1926 delijo takole:

norm. ozki 0,76 ozki 0,60 skup.	6598	1791	387	8776
1931.	7078	1893	407	9378
prirastek	+480	+102	+20	+602

Kakor je iz zgornje primerjave razvidno, smo v zadnjih petih letih gradili predvsem normalnotirne železnice. Oskolirnih smo zgra- dili le 122 km, od tega 102 km s širino tira 76 cm in 20 km s širino tira 60 cm.

Ce vzamemo skupno dolžino državnih in ostalih železniških prog, ki so v javnem prometu, tedaj vidimo, da odpade povpre-

Tihotapci v prestolnici

Beograd, 18. marca

Uprava beogradske mestne trošarine ima od lanskega aprila dalje, ko se je uvedla nova, znatno povišana mestna trošarina na žgane pižave, silno opravka s tihotapci, ki na vse mogoče načine poiz-kušajo vtihotapljati žgane v mesto, pri čemer imajo prav lep dobiček, če se jim stvar posreči. Seveda je izgruba, če tihota- tapca ujamejo, zelo velika, toda zlec tu- mu je vedno dovolj ljudi, ki tvegajo še tako težko izgubo, samo da bi se jim po- srečil dobiček. Za kilogram žganja se pla- ča 15 Din trošarine. Tihotapci, ki ga uja- mejo, mora plačati trošarino, poleg nje pa za kazen še petkratno, torej 75 Din za kilogram. To velja za podnevno tihota- pstvo; za ponočno se plača za kazen deset- kratna trošarina, torej po 150 Din za kg.

Ker je trošarinska uprava s svojim oso- bjem tako temeljito zastražila vse mestne dohode, da je tihotapstvo tod skoraj na- ravnost izključeno, so si tihotapci v zad- nih časih izbrali druga pota. Gre pač za vtihotapljanje žganjih pižav iz krajev iz- pod Save in Dunava, in ker so vzorne poti z vsem otolilem predobro zastražene, so tihotapci v zadnjih časih začeli uporab- ljati za tihotapljanje — železnice. Osebn- i vlaki, ki prihajajo v Beograd iz spodnjih krajev, navadno zaradi prapopolnenosti beogradske postaje ne morejo naravnost v postajo, temveč se morajo ustavljati pred vodom, tam pri Vapovi papirnici, da se napravi prostor za nje v postaji. Precejšen del potnikov tedaj skoči že tamkaj z vlaka, in da bi bil prej v mestu, sedajo potem v tramvaj topičerske proge. To ustavlja- nje vlakov, ali celo tudi posamežno vožnjo pred vodom v postajo so začeli izkori- štati tihotapci, ker proga tamkaj ni bila zastražena po trošarinskih. In urebili so stvar prav po ameriško. Kdo bi pač mogel misliti, da čedno občejen gospod z lepim kovčgom v roki, ki je skočil tamkaj z vlaka in sedel potem v tramvaj, tihotapi pižavo ali pa »komovico«.

Oni dan je tako skočil z niskega vlaka, ki se je ustavil pri Vapovi papirnici, lepo občejen gospod s kovčgom v roki in sto- pil tja proti tramvaju. Vzklikanja stvar. Toda trošarinarja, ki se je motal tam okoli, je pričla neka posebna mušica, pa je pred tramvajem ustavil gospoda in ga po- zval, naj odpre kovčeg. Gospod se ni branil, toda ko je odprl kovčeg, je bila v njem ves kovčeg zavzemajoča pločevinasta posoda. Na vprašanje, kaj je v posodi, je hladnokrvno odgovoril: »Rakija«, in pri- znel, da jo je hotel vtihotapiti, kar se mu ne, žal, ni posrečilo. V posodi je bilo 60 kg žganja, za katero je treba plačati 900 Din trošarine in 4500 Din globe. Če bi bilo posrečilo, bi globa znašala 9000 Din. Berze, kolikokrat se mu je stvar že po- srečila, a tokrat mu je izpodletela.

Ravno tam je skočil z vlaka možak v kmečji obleki, ki pa je hotel poš v mesto. Bil je postaven mož in s eje trošarinarjem zdel se celo malo preobilen, pa so ga po- zvali, naj se malo odgne. Ko se je odpel, se je pokazal širok nos, pod njim pa ko- sitrna posoda, ploščata in lepo upognjena, da se je dobro prilagajala životu. Seveda polna »rakije«. Možak je zelo shujšan na telesu in žepu zapustil trošarinsko postajo.

no okrog 8 km železnice na 10.000 prebiva- lcev in nekaj nad 4 km železniške proge na 100 kvadratnih kilometrov površine naše države. Te številke niso tako neugodne, kakor bi človek sodil na prvi pogled, zlasti v pogledu razmerja med dolžino železniških prog in številom prebivalstva. V Nemčiji je gostota železnic v primeri s številom prebiva- lstva le nekoliko večja nego pri nas; na 10.000 prebivalcev odpade tam nekaj nad 9 km železniške proge, v Italiji 5,5 km, v Češkoslovaški 10,5 km, v Franciji 14 km. Največ železnice odpade na 10.000 prebiva- lcev v redko naseljeni Švedski, namreč 27 km.

Manj ugodno je seveda razmerje med dolžino železnice in površino države. Dočim imamo v naši državi okrog 4 km železnice na 100 km², jih je v najgostejše zamreženi Belgiji 36,5 km, v Nemčiji 12,5 km, v Fran- ciji 10 km in v Češkoslovaški 10 km. Seve- da pa je tudi v drugih redko naseljenih drža- vah to razmerje manj ugodno; tako ima Švedska prav tako le 4 km železnice na 100 km², Španija 3,5 km in Rumunija 4 km.

— Emisija češkoslovaškega posojila v Franciji. Po dolgotrajni poročalnji je nedavno francoska zbornica, kakor znano, pristala na to, da francoska država prevze- ne garancijo za posojilo od 600 milijonov Kč, ki ga najame Češkoslovaška v Franciji. Kakor poročajo iz Pariza je sedaj prišlo do sporazuma s pariškimi bančnimi konzor- ciji, ki bi izvršili emisijo češkoslovaških obveznic. Emisija se bo otvorila 1. aprila. Nominalna obrestna mera znaša 5 odst., emisijski tečaj pa 99 odst. Ker bo dobila Češkoslovaška po odbitku provizije in stroškov izplačanja 94,5 odst. se glede na 5 letno amortizacijsko dobo dejansko obre- stovanje poviša na 7 odst.

— Nova izdaja splošne carinske tarife. Zbornica za TOI opozarja vse trdnice svo- jega področja, da sta izdala tajačila finan- čnega ministristva Dragotin I. Urošević in Borivoje A. Miletić splošno carinsko tarifo naše kraljevine z vsemi spremembami in dopolnili do 10. februarja t. l. Tarifa je ti- skana v latinici, vsebuje vse navedbe in predpise z označbo maksimalnih, minimal- nih ter pogodbenih carinskih postavk in ob- sega z obširnimi strokovnimi kazalom 730 tiskanih strani. Ker so postale vse doseda- nje izdaje zaradi mnogih sprememb skoro brezpredmetne, se priporoča nova izdaja vsem zainteresiranim. Tarifa se dobi pri g. Ermanu Goluboviću, cariniku pri glavni carinarnici v Ljubljani, telefon 28-34.

— Nabava deviz in valut za dilake in bol- nike v inozemstvu. Dravska finančna direk- cija objavlja: Dovoljenja za nabavo deviz in valut zaradi plačil obveznosti v inozem- stvu v smislu čl. 5. pravilnika o prometu z devizami in valutami izdaja dravska fi- nančna direkcija, odsek za računovodstvo, za območje svoje teritorialne pristojnosti in sicer samo: legitimacije za študente do 4000 Din in za bolnike do 6000 Din mesečno s polneto veljavnostjo. Dovoljeni mesečni iznosi veljajo samo za mesec dni in s eventualno neizbranimi ostanki iz prejšnjih mesecev v naslednjih mesecih ne smejo uporabljati, ker se odobreni mesečni izno- sikakor ne sme prekoračiti. Prošnje za le-

gitimacije morajo biti pravilno kolkovane po T. št. 1 in 5 taknega zakona skupno z 25 Din in opremljene z ustreznimi dokazili- ter potrdilom davčne uprave o plačanih davkih za preteklo tromesečje. Uradne ure za stranke so od 8. do 12. dopoldne vsak delavnik.

— Novčanice po 5 Din se vzamejo iz pro- meta. Z odlokom finančnega ministristva in v sporazumu z Narodno banko se imajo vzeti iz prometa novčanice po 5 Din. Zamenjava se mora izvršiti v treh letih pri Narodni banki.

— Dobave. Strojni oddelek direkcije dr- žavnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 600 komadov sirkovih metel. (Oglas je na vpogled v zbornici za TOI v Ljubljani, pogoj na pri- istem oddelku). Direkcija državne železar- ne Vares sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 2400 kg kave in 6000 kg svinjs- ke masti. — Komanda pomorskega arse- nala Tivat sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 300 kg svinčenih šiber. Di- rekcijska državna rudnika Banja Luka sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave risalnega orodja. (Predmetni oglasi z na- tatnejšimi podatki so na vpogled v Zbor- nici za TOI.)

Borze

17. marca.

Na ljubljanski borzi so danes devizni te- čaji v glavnem popuščali. Nazadovale so predvsem devize Amsterdam, New York, London in Berlin.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila Voja škoda nadalje slabša. Zaključena je bila za kaso po 27 in za mare po 227. Do- larski papirji so bili deloma zopet prijaznej- ši. 7% Blairovo posojilo se je trgovalo po 48,50 48,25 in 49, 7% Seligmanovo pa po 52. Promet je bil še v 7% investicijskem posojilu po 63,50 in v 6% begulskih obvez- nicah po 49,50, 41,50 in 40,50.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2282,87 — 2294,23
Berlin 1343,48 — 1354,28 Bruselj 789,03 do 792,97, Curih 1094,35 — 1099,85, London 204,63 — 206,23, New York ček 5630,39 do 5658,65, Pariz 222,69 — 223,81, Praga 167,42 do 168,28, Test 292,49 — 294,89.

Zagreb, Amsterdam 2282,87 — 2294,23, Berlin 1343,48 — 1354,28, Bruselj 789,03 do 792,97, London 204,63 — 206,23, Milan 292,40 do 294,89, New York ček 5652,39 — 5680,65, New York ček 5630,39 — 5658,65, Pariz 222,69 — 223,81, Praga 167,42 — 168,28, Curih 1094,35 — 1099,85.

Curih, Beograd 9,02, Pariz 20,74, London 18,70, New York 516,92, Bruselj 72,19, Milan 26,75, Madrid 89,20, Amsterdam 198,00, Bar- lin 122,90, Stockholm 102,85, Oslo 101,50, Ka- benhavn 102,95, Sofija 3,74, Praga 15,30, Varšava 57,90, Bukarešta 3,08.

Elekti

Zagreb, Državne vrednote: Voja škoda 227 — 228, za mare 223 — 225, za april 225 bl, 7% investicijsko 64,50 — 64,625, 4% agrarne 30 — 31, 6% begulsko 49,50 — 41,50, 8% Blair 54,50 — 56,50, 7% Blair 48,50 do 49, 7% Drž. hipotekarna banka 51,50 — 52,50.

Beograd, Voja škoda 220, 225 zaklj., za mare 220 zaklj., 7% investicijsko 62,50, 4% agrarne 31,50 — 32, 6% begulsko 40, 40,25, 41, 41,50 zaklj., 7% Blair 49,50, 50 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 51,25 zaklj., Narod- na banka 400 zaklj., Priv. agrarna banka 245, 243 zaklj.

Dunaj, Bankverein 11, Eskomplegesell. 110, Staatseisenbahncell. 16,02, Trbovlje 3,46, Alpine - Montan. 12,40.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (17. t. m.) Tendence- slaba. Zaključek ni bil. Povpraševanje je za trame (24 komadov 11 m, 19,24 cm; 132 komadov 5 m, 16,19 cm in 22 komadov 6 m, 16,19 cm) in za snežozole (ostrobrobe v raz- nih predpisanih dimenzijah).

ZITO

+ Čiango, 17. marca. Začetni tečaji: Pse- nica: za maj 57,75, za julij 59,375, za sep- tember 61,50; koruza: za maj 38,50, za julij 41,125, za september 42,25; oves: za maj 24,25; rž: za julij 49, za september 52.

Žrebanje drž. razr. loterije

V. razred.

Dne 15. marca 1932 so bili izžrebani naslednji dobički:

Din 5.000 št. 75.613.

Din 2.000 št. 35.567.

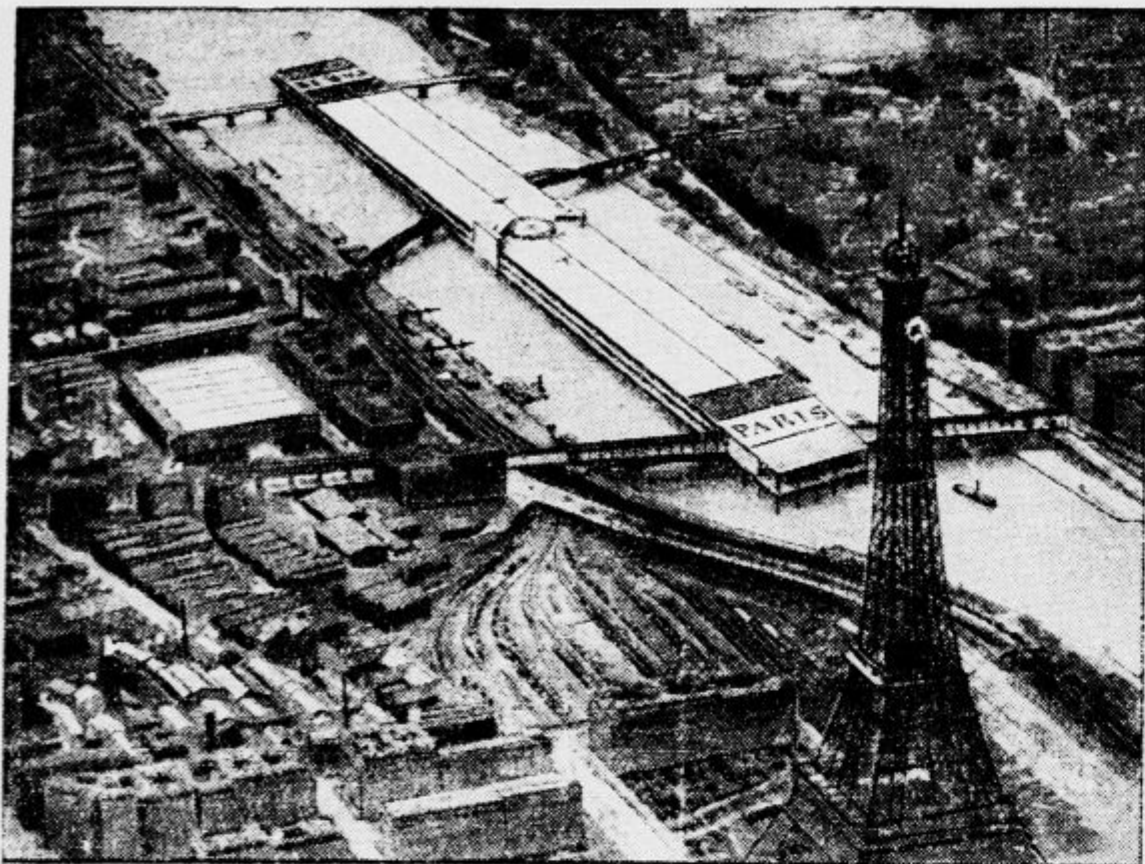
Din 1.000 št. 4.497, 5.953, 5.965, 5.967, 13.019, 13.079, 13.089, 19.518, 19.530, 22.744, 22.760, 22.782, 23.454, 35.545, 35.585, 35.590, 35.595, 37.072, 42.520, 45.743, 45.781, 45.787, 51.579, 51.581, 52.222, 52.235, 52.240, 52.281, 54.235, 54.260, 54.274, 58.321, 58.340, 58.397, 62.217, 62.208, 62.255, 65.331, 65.362, 69.462, 73.315, 73.325, 73.335, 75.622, 75.652, 81.717, 84.499, 86.685, 88.205, 88.206, 88.216, 83.084, 98.607, 98.609.

Za točnost števil zaradi telefonskega sprejemanja ne bomo odgovarjali. Žrebanje se bo vršilo vsak dan do 25. marca. Manjše dobitke bomo vedno objavljali naknadno. Ontim, ki so bile srečke izžrebane za manjše dobitke, bomo na željo srčke zamenjali za ne- izžrebane, da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke, to pa le, dokler bo kaj neizžrebanih srečk, ki jih je prav malo na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Iz življenja in sveta

Letališče v osrčju Pariza

Na Labodjem otoku Seine v Parizu blizu Eifflovega stolpa je projektiral neki pariški arhitekt letališče, kakor ga vidimo med tremi mostovi

Blaznost — krvna bolezen

Ameriški učenjak prof. Bancroft, eden najpomembnejših strokovnjakov v področju koloidne kemije, je napravil odkritje, ki utegne popolnoma spremeniti naše dosedanje naziranje o duševnih boleznih. S svojimi sodalci je raziskoval možgane umrlih in je pri tem ugotovil, da v mnogih primerih ni prav nobene razlike med možgani neozdravljivih blaznikov in visoko inteligentnih posameznikov. Bancroft pa je tudi ugotovil, da utegne to presenetljivo dejstvo segati v področje koloidne kemije.

Svoja raziskovanja je oprl na opazovanje, da preidejo z narkotičnimi sredstvi omamljene osebe v stanje silne razburjenosti, v katerem imajo vsakovrstne privide. Ta stanja so zelo podobna stanjem določenih duševnih bolnikov. Snovi, ki se da z njimi takšno blazno stanje umetno doseči, kakor kloroform, kokain, opij, alkohol itd., pa pripadajo isti kemični kategoriji. Če se združijo s krvnimi sokli, ustvarjajo namreč zasirjive beljakovine. Tako je prišel učenjak do teorije, da mora biti nezvest posledica nekega kemičnega procesa, med katerim se beljakovine v možganih sesirijo. To domnevo so potrdila tudi mikroskopska opazovanja živega tkiva.

Nadaljnja opazovanja so ugotovila, da je normalno stanje možganskih koloidov

nekako v sredi med zasirjenjem in temu nasprotnim stanjem. Vsako drugačno stanje povzroči neke duševne znake, ki so tem očitnejši, čim večja je sprememba normalnega stanja. Iz tega bi sledilo, da človekovo duševno stanje ne označuje toliko stanja njegovih možganov, temveč stanje njegovih telesnih sokov. To pa pomeni, da blaznost ni obolenje možganov, temveč obolenje krvi. To je neke vrste zastrupljenje, ki ga povzročajo v krvni obtok prehajajoče strupene snovi. To pa tudi pomeni, da bi bilo mogoče blaznost zdraviti s preprečitvijo delovanja teh strupov. V tej smeri je Bancroft že začel svoje poskuse in kakor poročajo, je dosegel tudi senzacionalne uspehe.

Zopet kratke obleke?

Captain Molyneux, vodja londonskih krojačev, je priredil prošle dni v Grosvenor Streetu modno revijo, ki je občinstvo silno presenetila. Kot dernier cri so prikazovali kratke obleke, ki segajo komaj za prst čez kolena. Dnevni barvi bosta letos bela in plava. Modeli za popoldanske in večerne toalete so 20 cm krajši od lanskih. Pri večernih oblekah se bo ohranila edino vlečka, ki pa bo ostala samo zato, da omili prehod iz dolge mode v kratko. Pri modni reviji, katere se je udeležil najelegantnejši londonski svet, je izjavil Molyneux, da bo odslej določal žensko modo London in ne več Pariz.

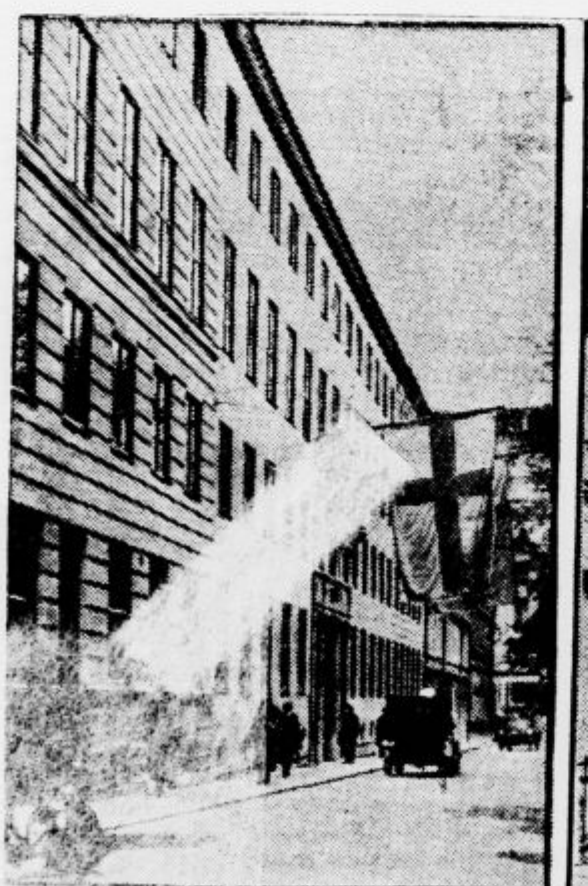
Rusija ne plačuje več v dolarjih

Iz Moskve prihaja poročilo, da se bo v kratkem izselilo iz Rusije mnogo inozemskih delovnih moči v prvi vrsti inženjerjev in profesorjev, ki se bodo vrtnili v Ameriko. Povod za to je dala ruska vlada, ki noče obnoviti starih pogodb z nameščenci v dolarški veljavi. Ponuja jim plačo v ruskih rubljah, kar pa inozemci odklanjajo. Pravijo, da so imele ruske blagajne že del časa težave zaradi izplačevanja v dolarjih. Vsote, ki so jim bile potrebne, da izplačajo inozemce, kakor velevala pogodbe z njimi, so bile previsoke, da bi jim mogli zadostiti s tujo valuto. Mnogi so že doslej prejeli plačilo v rubljah, kar pa inozemci v bodoče odklanjajo, ker ne priznavajo rublja v Ameriki za mednarodno plačilno sredstvo.

Radio — življenjska potreščina

Danska vlada je izdala odlok, ki pravi, da se radioaparati ne morejo smatrati za predmete, ki služijo zabavi, ampak za življenjske potreščine. Razume se, da izhajajo iz te ugotovitve tudi ugodnosti, ki se lahko reklamirajo za takšne reči.

ni prijel nikakih pojedin, poznal je samo delo in posvetovanja. Imel je telefon v vseh sobah in kadar je bil doma, so morale govoriti luči v vseh prostorih. Tam so se od časa do časa sestajali njegovi sodržniki, v prvi vrsti ravnatelj Ahlström in Halström,

Levo: Upravno postopje Kruegerjevega ko ncerna v Stockholmu. — Desno: Kruegerjeva hiša v Parizu, kjer je finančnik izvršil samomor

Ruski Zeppelin za eno tirnico

Sovjetski pilot ing. Grohovskij je skonstruiral nov tip Zeppelina na tračnicah, ki se bistveno razlikuje od tega vozila nemškega izvora. Grohovskega Zeppelin vozi s hitrostjo 350 do 375 km na uro, torej skoro 50% brže od nemškega. Energijo za vožnjo proizvajata dva stroja po 750 k. s., ki sta nameščena spredaj in zadaj. Posebnost ruskega Zeppelina je tudi ta, da bo tekkel samo po eni tirnici, za ravnotežje pa bo skrbela posebno naprava pod vozom, ki napravi 3000 obratov v minuti. Zeppelin bo oskrboval zvezo med Moskvo in Leningradom. Gradbeni stroški za to progo znašajo 4 milijone rubljev. Grohovskij je del svoj izum na razpolago fondu za socialistično obnovo Rusije.

Orel v pasti za lisice

V Allgäuskih planinah je naletel neki lovec na mestu, ki je bilo znano kot izborna lovišča za lisice, na jato vranov, ki so z glasnim krakanjem obletavali ne-navaden plen. Približal se je pasti, o kateri je bil preverjen, da se je vanjo vlovila lisica in je moral v svoje veliko začudenje priznati, da se je namestu lisice ujel velik planinski orol, čigar krila so merila razpeta nad 2 m. Orel je ležal v pasti kakor mrtev. Lovec je menil, da se nima bati ničesar in se mu je približal ter ga hotel potipati. V istem hipu pa je roparica šavnila po njegovih roki in mu jo močno razmesarila s kljunom. Pozneje so kmetje črta povežali in ga odnesli v jetništvo.

Izumitelj suhe plošče

George Eastman,

ameriški tvornicar Kodakovih fotografskih aparatov, ki je v Rochesteru izvršil samomor zaradi dolgotrajne bolezni in je zapustil ogromne vsote v dobrodelne namene

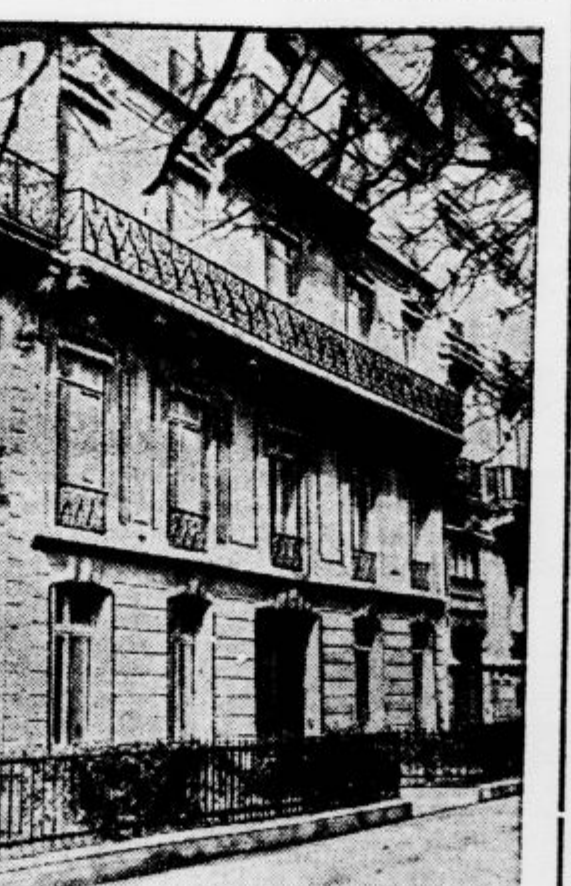
Dragocene kulture in mraz

Nemški poljedelci si že del časa prizadevajo zaščiti dragocene kulture pred uničenjem, ki jim čisto grozi zaradi mraza in slane. V zadnjem času so začeli v to svrhu uporabljati umetno meglo, ki jo proizvajajo s kemičnimi sredstvi. Ta megla je zelo gosta in kulturam neškodljiva, ter doseže zlasti v zmernem mrazu polen učinek. Pri zelo nizki temperaturi pa je zaenkrat tudi to sredstvo brez moči, zato iščejo strokovnjaki v tej smeri dalje z nado, da se jim končno le posreči najti sredstvo, ki bo popolnoma zaščitilo rastline v strupenem mrazu.

Polkovnik Fawcett živi?

Daily Express poroča, da je angleški raziskovalec polkovnik Fawcett, ki se je odpravil s svojim 20-letnim sinom Johnom in nekim tretjim spremljevalcem konec 1925 v nepoznane kraje Mata Grossa v Braziliji, živ, in sicer ga drži v jetništvu neko indijansko plemo, dočim sta njegov sin in Anglež Rimel mrtva. Neki švicarski lovec, ki je nedavno potoval po Braziliji in je prišel v Sao Paulo, je javil ondotnemu britskemu konzulu, da je videl Fawcetta in govoril z njim. Angleški list pripominja k temu, da je bila polkovnikova žena vedno prepričana, da njen mož živi, ker so ji to sporočili — mediji.

bivši minister Südekum, generalni ravnatelj Nau in ravnatelj Rothbart. Najljubša pa je bila Kruegerju samota, katero je smel prekiniti samo njegov osebni tajnik. Kadar je bil Krueger pri delu, ga ni smel nihče motiti. Celo slike je bil dal

Levo: Upravno postopje Kruegerjevega ko ncerna v Stockholmu. — Desno: Kruegerjeva hiša v Parizu, kjer je finančnik izvršil samomor

Plaz povzročil železniško nesrečo

V zadnjih dneh se je utrgal v švici med Kaiserstuhlom in Lungernom blizu Interlakena mogočen snežni plaz. Zasul je progo ter povzročil nesrečo vlaka, ki se je v usodnem trenutku blizal mestu katastrofe z največjo brzino

Začetek zgodovinske žaloigre

15. t. m. je minilo 15 let odkar je ruski car Nikolaj podpisal abdikacijo na prestol. Dogodki, ki so ga prisilili do tega koraka, so se vrstili takole:

10. marca 1917 je došel v ruski glavni stan v Mogiljov brzojav vojnega ministra iz Petrograda, da je delavstvo zastavilo in da so izbruhili nemiri zaradi lakote. Istega dne je prispela še druga brzojavka s poročilom, da delavci prepevajo revolucionarne pesmi. Naslednji dan, 11. marca, se je petrograjska garnizija uprla povelju, naj strelja na stavkajoče. Prevrta se je s tem začel.

Car je sedel kot vrhovni vojskovodja v Mogiljovu. Carica mu je poslala iz Carskega sela pomirjujoče brzojavke, ki so ga popolnoma potolažile. Naenkrat pa je udarila v glavni stan brzojavka predsednika dume, Rodzianka. Dve besedi »Položaj resen« sta povedali carju več nego vsa dotedanja poročila. Anarhija je bila že v polnem razmahu, vlada ni več obvladala položaja. Splošno nezadovoljstvo je narasčalo.

Car ni odgovoril na to brzojavko in tudi ne na naslednjo, ki mu je prinašala vest, da se položaj slabša od ure do ure. V tej hudi uri se je carju javil njegov brat, veliki knez Mihael, ki mu je sporočil, da je

edini izhod iz položaja takojšnja sestava nove vlade. Car je odvrnil bratu, da se mu zahvaljuje za vest, in da ve sam, kaj velja ukreniti.

Zdaj je stopil na pozornico ministrski predsednik knez Golicev. Kotli je carja, naj vendar poveri primerni osebi sestavo parlamentarnega kabineta. Car je namestu tega odredil najstrožje ukrepe za nasilni zatiranje revolucionarnega gibanja. Ministrskemu predsedniku je naročil, naj prevzame diktatorsko oblast. S fronte so poslali nadprukucije generala Ivanova z vojaštvom. Petrograd pa je bil tedaj že v oblasti delavcev in vojakov in vlada je bila proti njim brez moči.

Se isti dan, 12. marca se je car hotel odpeljati v Carsko selo. Skrbela ga je usoda carske rodbine. Toda železničarji niso hoteli odpeljati vlaka. Nadaljnja evirja je nastala s tem, da niso pustili carjevega vlaka niti nazaj v Mogiljev. V dneh 13. in 14. marca je bil car popolnoma odrezan od sveta. Mogoč ni ne v prestolnico, ne v glavni stan. Šele 14. marca zvečer je došel carjev vlak v Pskov. V Petrogradu je bila tedaj že duma prevzela oblast. Njena pooblaščenca Gučkov in Sulgin sta odpotovala v Pskov, da bi carju svetovala, naj abdicira v korist svojega sina.

15. marca ob 20. zvečer sta se pripeljala Gučkov in Sulgin v Pskov, da bi govorila s carjem, ki je bil popolnoma miren. Gučkov mu je orisal položaj v Petrogradu in je na koncu omenil, da prihaja zaradi abdikacije. Car je dal kratek odgovor. Rekel je, da bo odstopil v prilog svojemu sinu. Nato je šel iz sobe, da bi narekoval abdikacijsko listino. 16. marca ob 1. uri zjutraj je car podpisal manifest, vendar je bil dokument datiran s 15. marcem ob 15. uri, to pa zato, da ne bi zbudil vtisa, da se je car odločil za abdikacijo na predlog odposlancev dume.

Tako je došla Rusija po abdikaciji Nikolaja II. novega vladarja in regenta v osebi Mihaela II. Enajst ur po abdikaciji pa so se zbrali ministri nove vlade Lvov - Miljukov - Gučkov - Kerenski pri carju, od katerega so zahtevali podpis, da se odreka vladanju tudi Mihael II., in sicer za tako dolgo, dokler ne bo duma določila nove državne oblike. Obe listini sta bili nato publicirani in sta učinkovali kot bombi.

Duma se je nato res sestala, toda prepovedno. Boljševiki so bili že zgrabiči za kremo. Duma so razgnali, ker ni hotela priznati vlade delavcev in kmetov.

Vzroki, čemu je Nikolaj abdiciral tudi v imenu svojega sina, so se dogajali šele pozneje. Car je pozval k sebi svojega telesnega zdravnika prof. Fedorova. Rekel mu je: »V drugih okoliščinah ne bi vam nikoli zastavil tega vprašanja, danes pa vprašam: Ali bo moj sin kdaj sposoben za vladanje? Fedorov mu je odvrnil: Velikansko, priznati moram, da carjevič ne bo preživel svojega 16. leta. Tragedija carske rodbine je hotela, da je carjevič umrl še prej.

Pol za šalo, pol zares

Moda
»Tukaj čitam, da se zdaj zopet nosijo daljše obleke.«

»Nu, vidiš, moda popolnoma soglasa s toaletto, ki si jo bila dala napraviti lani.«

Skandal.

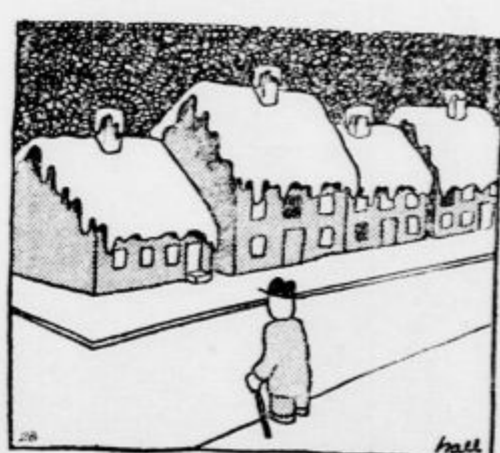
Moški odpadne z vso šilo vrata gostilne in pridre v točilnico: »Hitro, hitro vreck piva, preden nastane velik skandal.« Gostilničar mu postreže in vpraša gosta: »Kakšen skandal pa se obeta?« Gost odvrne: »Denarja nimam, da bi vam plačal.«

V Hollywoodu

Prva zvezdnica: »Med desetimi zakonit je komaj eden srečen!«

Druga zvezdnica: »To rada verjamem. Jaz sem bila že sedemkrat omožena.«

Vsak dan ena

»Rekli so, da bom lahko našel hišo, ker je edina v ulici, ki je pokrita z eternitom!«

Legendarno življenje velikega realista

Mož, ki je delal za šest ljudi

Med velikimi finančnimi geniji do danes še ni bilo človeka, čigar načrti bi zbužali tako veliko pozornost in čigar življenje bi bilo tako zavito v temo kakor življenje švedskega kralja vžgalice Ivarja Kruegerja. Zanj je značilno to, da je bil vse prej kakor fantast in spekulant. V svojem bistvu je bival v njem sanjač, ki je užival samo tedaj, če je mogel nemoteno snovati svoje načrte in živeti svojim mišlim.

Bil je velike postave, vitek in močan, imel je visoko čelo, temne lase, ki so ga delali še bledejšega v obraz kakor je bil v resnici. Nosil je vedno temno obleko in je bil elegantno oblečen. Kdor ga ni poznal, ga je gotovo imel za učenjaka, tako tih, skromen in skoro plašen je bil njegov nastop.

Hotelo se je po možnosti izogibal. Da bi odvrnil pozornost od sebe, si je velel tja pošiljati samo pisma. Le nekaterim osebam njegovega najožjega kroga je bilo znano, kje stanuje. Zato je imel v vseh svetovnih mestih svoja stanovanja. V Stockholmu je bil še najstalnejši gost. V Londonu, Parizu, v Berlinu in Varšavi in onstran Oceana je imel lastna stanovanja, čeprav se je pojavil tam komaj po enkrat v letu ali pa celo vsakih par let. Vse to je bilo usmerjeno na njegov mir, kajti nepokoja ni mogel trpeti. V Berlinu je imel stanovanje s šestnajstimi sobami, ki so bile opremljene z najizbranejšim o'usom. To stanovanje je upravljala ena sama ženska, ki ji je bil poklic ugeniti Kruegerjeve želje in napraviti vse za njegovo človeško udobnost. Krueger

J. O. Curwood

Na meji sveta

»Na tundri; dvizata se, da bi hitro prišli v gorovje. Rekla sem jima, da si me prosil, naj se vrnem. Ko mi nista hoteli verjeti, sem jima zagrozila, da se predam Grahamovim ljudem, če me ne bosta ubogala in nadaljevali bega. In — Alan — v soteski je taka megla in tema... Tako govoreč je stisnila njegovo prsto roko k sebi.

»To je najino edino upanje rešitve,« je rekel.

»Ali nisi vesel — vsaj malo, malce vesel — da te nisem pustila na cedilu?«

»Da, vesel sem,« je priznal. »Čudno je, da se morem v tem trenutku čutiti srečnega — in vendar je tako! Če bi nama dali vsaj četrt ure časa...«

Hitro je stekel proti svetlobi, ki je prihajala skozi odprto klet, jo potegnil za seboj in prvi zlezal v gosto zamegljeno sotesko. Megla mu je vlažno pritiskala v obraz in ostro kakor noži so žvižgale v temi svinčenke nad njunima glavama. Njegova goreča hiša je osvetljevala Sokkennovo hišo z vseh strani, a s tem je delala sence v soteski le še temnejše. Čez nekaj trenutkov sta obstala, držeč se za roke, skrita sredi megle, ki je odevala sotesko.

In zdajci sta slišala samo še posamezne strele, in tudi ti so kmalu popolnoma utihli. Alan tega ni pričakoval. Grahamovi ljudje, besni zaradi Rosslandove smrti, so se zdaj očividno pripravljali, da se z naskokom polastijo Sokkennove hiše. In res je takoj nato začul kričanje, ki se je naglo bližalo, topot dirajočih nog in truš mnogih glasov. Nato so menda z neko težko rečjo razbujali zabarikadirana

hišna vrata. Najdeli še dve minuti, pa bo njiju beg opažen in truma sovražnikov bo udrla proti soteski.

Mary ga je potegnila za roko. »Podvzajva se,« je prosila. Kar se je nato zgodilo, se je zdelo dekletu popolna blaznost. Zakaj Alan se je obrnil in splezal krepko jo držeč za roko, po steni soteske navzgor — nedvomno naravnost proti sovražnikom! Srce ji je v divjem strahu utripalo, ko sta prišla malone v svetlobni krog goreče hiše. A kakor dve senci sta smuknili k stajam, in šele ko sta se ustavila tam, je razumela Alanovo obupno igro za življenje. Grahamovi ljudje so se že usipali v sotesko!

»Šele potem, ko bo prepozno, bodo uganili, da sva jih speljala za nos,« se je veselil Alan. »In zdaj kreniva v sotesko duhov. Divji Smith s svojimi pastirji mora kmalu priti in potlej...«

Pridušeno ječanje ga je zmotilo. Pol tucata korakov pred njima je slonela ob stajni lesi zvijajoča se postava.

»Ranjenec,« je zašepetala Mary.

»Upam vsaj!« je brezčutno rekel Alan. »Za naju dva bi bila nesreča, če bi ostal živ in bi mogel povedati tovarišem, da sva bežala tod mimo.«

V njegovem glasu je bilo nekaj takega, da se je dekletu zgrozilo. Boj ne pozna nobene zapovedi, usmiljenje je bilo padlo na ničlo, divjaki so jima bili za petami! Slišala je, kako je ranjenec še enkrat zajčkal, med tem ko sta v senci staj bežala proti močvirju. In nato je mahoma zapazila, da se je megla jasnila in da je postajalo nebo nad njima svetlejšje. In kakor ozek, temen trak je zagledala pred seboj močvirno pot, po kateri sta bila danes že enkrat bežala. Komaj sta prišla do nje, je počil nedaleč za njima strel. Sledila sta mu še dva strela in nato slaboten vzklík, a vendar dovoji razločen, da sta ga slišala.

»Ranjenec,« je prepaden rekel Alan. »Prisklicati hoče tovariše. Mar bi ga bil ubil!«

Spet jo je zanesel čez močvirje in nato v dir odhitel z njo naprej. Minila sta grič ob studencu med vrhjem in se nato nekoliko oddahnila. Alan je slišal v dalji hrup. Ranjenec je bil res opozoril tovariše nase, in zdaj so jo ubirali za njima.

»Ali lahko še nekoliko tečeš?« je vprašal.

»Kam?«

Pokazal ji je smer in zletela sta. Mraka je bilo čedalje manj. Alan je tekel tik za Mary, Sveščena, ki se je od trenutka do trenutka množila, mu je bila nevspečna. Ponoči ju je bila rešila samo tema. Videl je, da se bo moral boriti na planem, če se megle in oblaki popolnoma razgube in nastane jutro, preden dospeta v sotesko duhov. Da je imel divjega Smitha s seboj, se niti takega boja ne bi bil branil, zakaj na tundri je poznal mnogo krajev, kjer bi se bil upal postaviti tudi močnejšemu sovražniku po robu. A z Mary je bilo popolnoma drugače, nanjo se je moral ozirati. Prav za prav so preganjali in lovili samo njo, on je bil postranska oseba. Njega so mogli kvečjemu ubiti, a Mary je čakala neizmerno strašnejša usoda, da postane plen Grahamove hotiljive strasti. Če bi pa prišla v sotesko duhov in dosegla skrivališče med skalovjem, bi bila varna. Tam bi lahko mirno počakala divjega Smitha in pastirjev, ki bi hitro opravili z Grahamom in njegovo živinsko tolpo.

Opazoval je nebo, ki se je neprestano jasnilo in jasnilo. Celotna megla, ki je visela nad globelimi, se je začela redčiti. Pojavljala so se prva znamenja jutrnjega razsvita, skozi temni zastor je uha-jala zlata svetloba — še malo, pa je moralo sonce prigledati izza obzorja. Na sto korakov in delj si že razločil posamezne predmete.

Sport

Službene objave LNP

(S seje p. o. dne 16. marca 1932.)
Navzoči gg.: Stanko, rav. Setina, Novak, Berdaj, Groselj, Setina, Petrič, Zupanc, Kovač, Accetto.

Določilo se prvenstvene tekme: v Celju v nedeljo 20. t. m. Atletik: Zeleznikar, Maribor ob 15.30, v kolikor se kluba drugace ne sporazumeta. Službajoči odbornik LNP g. Svetlec. Zaradi tega se poziva Atletik, da mora soročiti LNP in Zeleznikarju do sobote popoldne, ali je igrišče spodobno za odigranje. (Zelezničarju lahko telefoniko, kavarina »Astoria«.) — Trbovlje: v soboto 19. t. m. ob 15. na igrišču SK Trbovlje prvenstvena tekma Retje: Dobrna. Dovolj se predtekma Retje II: Trbovlje. V nedeljo 20. t. m. ob 14.30 na igrišču Trbovlja prvenstvena tekma Dobrna: Hraščnik. Dovolj se predtekma Trbovlje: Amater. Službajoči odborniki določijo MO. Murska Sobotna prvenstvena tekma Mura: Svoboda, Maribor ob 15. v kolikor se kluba drugace ne sporazumeta. V Ljubljani se z ozirom na nepovoljno vreme vse prvenstvene tekme, to je Svoboda I: Primorje, Svoboda II: Primorje II in Ilirija: Maribor, določene za 19. in 20. marca odgode. Od predsedstva LNP določena prvenstvena tekma Maribor: Zeleznikar za soboto 19. marca, se preloži na 24. april. Istotako prvenstvena tekma Olimpi: Celje na 3. april.

Poziva se MO Maribor (kakor tudi ostali MO), da delegira k prvenstvenim tekmam kot stranske sodnike, po možnosti sodniške kandidate, odnosno starejše igralce kluba.

Verificirajo se s pravom nastopa dne 26. marca 1932 za SK Ilirijo, Ljubljana: Francetič Anton, za SK Rapid, Mrb.: Prinschitz Edvard, za SK Muro, Murska Sobotna: Skodnik Franc, Tratenšek Duro, za SK Svobodo, Maribor: Majcen Kornelj, Alma Hans. — S pravom nastopa dne 26. marca 1932 za mednarodne, dne 16. junija 1932 za prijateljske in dne 16. septembra 1932 za prvenstvene tekme se verificira za SK Svobodo, Maribor: Tomazič Franjo. (Poziva se SK Zeleznikar, Maribor, da pošlje njegovo legitimacijo do 23. t. m.)

Prepove se igranje igralcu Pišku Ivanu (SK Ilirija, Ljubljana), dokler ne poravnava svojih obveznosti napram ASK Primorju, Ljubljana, to je članarino 60 Din in nogometno opremo.

Odobrilo se prijateljske tekme 27. in 28. marca Pesci Vasutasi SK, Pečuh s SK Ilirijo in ASK Primorjem v Ljubljani. 20. marca v Zagorju SK Zagorje: SK Amater II ob 14. — 29. maja ISSK Maribor: reprezentanca mesta Wien se vzame v evidenco in bo LNP odobril, čim pošlje ISSK Maribor predpisane podatke.

Vzamejo se na znanje zapisniki MO Maribor ob 7. marca in I. marca 1932 — zapisnik MO Trbovlje ob 1. marca — zapisnik MO Celje ob 10. marca in dopis ISSK Maribora ob 10. marca.

Objavljajo se termini mariborskega drugega razreda: 20. marca: Mura: Svoboda v Murski Soboti, 28. marca: Mura: Zeleznikar II v Murski Soboti, 3. aprila: Maribor II: Mura v Mariboru, 10. aprila: Rapid: Zeleznikar II, 17. aprila: Svoboda: Zeleznikar II, 24. aprila: Svoboda: Maribor II, 1. maja: Mura: Rapid v Mariboru, 5. maja: Svoboda: Rapid, 22. maja: Maribor II: Rapid, 24. maja: Zeleznikar II: Maribor II.

Dovolj se prijateljska tekma SK Ilirija komb. v TSK Slovan v nedeljo 20. marca na igrišču SK Ilirije. — Tajnik II.

(S seje u. o. dne 16. 3. 1932.)
Prisotni gg.: Rybář, Stanko, Kuret, Novak, rav. Setina, dr. Köstl, Kralj, Sevnig, Pevalok, Logar, Dorčec, Vospertnik, Fridl.

Odobri se kooptacija g. Kneza v MOLNP Maribor na mesto g. Milosavljevića, ki se je izselli iz Maribora. Potrdi se kooptacija g. Guno Ivana v Mo Trbovlje na mesto odstopivšega g. Barachini Franca. Na znanje se vzamejo dopisi klubov, v katerih prijavljajo svoje nove odbore: SK Mura ob 2. t. m. (predsednik g. Arvai Vinko, tajnik I. g. Adanič Josip), SK Zagorje, št. 34 ob 8. t. m. (predsednik g. Mrnu, tajnik I. g. Ravnikar Ignac), TSK Slovan ob 29. II. t. I. (predsednik g. Bahovec Josip, tajnik g. Grm Ivan), SK Jadran ob 8. t. m. št. 11/32 (predsednik g. Soklić Matko, tajnik g. Dolenc Oroslav). Sporoča se SK Iliriji na njen dopis ob 13. t. m., da se nanaša poziv LNP v služb. objavah v »Jutru« z dne 5. t. m. tudi na SK Ilirijo.

Dopis SK Korotan št. 6 ob 11. t. m., v katerem prijavlja svoj nov odbor (predsednik g. Petrič Silvester, tajnik g. Jaki Alfonz) se vzame na znanje. Na znanje se vzame dopis SK Domžale ob 11. marca t. I., v katerem javlja nov odbor (predsednik g. ing. Skok Stanko, tajnik g. Smogavec Stanko).

Mo LNP Trbovlje bo prejel k zapisniku svoje redne seje ob 7. t. m. pismen odgovor.

Ker ni vodil prv. tekme SK Dobrna: SK Zagorje dne 6. t. m. delegirani sodnik g. Marlin, ki tudi ni svoje zadržanosti javil predpisano, se imenovani preda Odboru za kaznovanje sodnikov.

SZNS na dopis ob 11. t. m. se bo pismeno odgovorilo SK Amater v Trbovljah bo v zadevi igrišča prejel pismeno sporočilo. Dopis SK Olimpi št. 13 ob 3. t. m. se preda g. pods. blagajniku v izvršitev. Kaznuje se SK Svoboda Ljubljana z globo Din 25.—, ker ni oddala postavne moštva pri tekmi dne 7. febr. t. I. Zaradi neuporabnih igrišč se odlože vse prvenstvene tekme, ki bi se morale odigrati v soboto 19. in nedeljo 20. t. m. in to na vsem teritoriju LNP-a. Zaradi tega se pozivajo MO, da te tekme določijo (razen onih ki spadajo v direktno izvedbo samega p. o. LNP-a) na primerne termine in to javijo prizadetim klubom. Tajnik I.

Meklubsko tekmo v smuku bo priredil smučarski klub Ljubljana 19. t. m. iz Kotovega sedla. Odhod na start točno ob 7.30 iz kočice pri Tamarju v Planici, start ob 10. Prijave sprejema g. Kopriva, TPD Ljubljana (do 18. t. m. in do 19. t. m., pol ure pred odhodom na start. Prijavnina 10 Din. Prvi trije prejmejo praktična darila. V primeru neugodnega vremena tekme ne bo.

Damsko tekmo v smučarskem teku bo priredil Smučarski klub Ljubljana za svoje članice na progi ca. 4 km 19. t. m. od kočice pri Tamarju v Planici do kolodvorov v Ratačah. Start točno ob 14. pri Tamarju. Pripravljena praktična darila. Članice udeležite se v čim večjem številu.

Smučski klub Bohinj sporoča, da se 20. t. m. tekma v smuku s Črne prsti ne bo vršila. 13. t. m. se je vršila patrolna tekma za klubske prehodni pokal g. inž. Joža Sodja. Proga je bila dolga 14 km. Patrola je bilo pet. Pokal si je osvojila patrola iz Stare Fužine v času 1:16.57 v postavi Stros Alojz, Hodnik Franc in Odar Alojz. Drugo patrolo so tvorili Sodja Maks, Sodja Nikolaj in Zen Jaka, in dosegli čas 1:18.14 ter drugo mesto. Popoldne se je vršila mladinska propagandna tekma v Stari Fužini. Tekmovali so od 8. do 18. leta ter je bilo skupno 72 tekmovalcev. Med prvoplasirane tekmovalce je bilo razdeljenih 10 praktičnih daril, za katere se vsem darovalcem zahvaljujejo!

Smučarji Bloke poročajo, da je zapadlo na staro snežno podlago še 40 cm novega snega, smuka izvrstna, temperatura — 12. Dohod z vlakom ob 7.35 do Rakeka, popoldanski vlak ob 14.04 pride na Rakek ob 15.45, kjer so sani za prijavljene goste do Bloka na razpolago. Za večjo družbo brezplačno, sicer proti mali odškodnini. Smučarji naj se obnejo glede informacij prehrane, stanovanj, vremenskih poročil direktno brzojavno ali telefonično na Milana Modica, Nova vas pri Rakeku.

ASK Primorje. Cross-country za prvenstvo Ljubljane se zaradi nemogočega terena na Stadionu odgodi na nedoločen čas.

TSK Slovan. Drevi ob 20. redna odbojarska seja v lovski sobi gostilne »Sokol«. Vsi in sigurno.

Vremensko poročilo iz Kranjske gore: barometer 758.5 mm, temperatura 1 C, vreme: dež pri nalahno, veter: jugovzhodni, sneg, višina 40 cm, vrsta: južen, smuka: ugodna, skakalnica: uporabna, sankališče: uporabno. Izgledi za nedeljo: pričakuje se nov sneg.

Sokol

Smučarski odsek Sokola v Hotederšici bo priredil v nedeljo 20. t. m. meklubsko propagandno tekmo na 15 km. Start ob 14. v Hotederšici pri Gasilskem domu. Pravico tekmovalstva imajo vsi člani JZSS in člani vseh notranjskih klubov in društev, kakor tudi vsi Sokoli. Za prvoplasirane je pripravljenih več lepih daril. Prijavnina 5 Din. Tekmuje se po tekmovalnem pravilniku JZSS. Dober del tekmovalne proge bo peljal tik ob meji. Prijave sprejema prireditelji do nedelje, naknadno došli se bodo lahko prijavili še eno uro pred startom. Zelezniške zveze zelo ugodne in je najbližja pot iz Logatca preko Ravnika v Hotederšico kdor pa želi voz, naj pravočasno javi, da bodo vozniški prišli k vlakom. Po tekmah bodo za goste vozovi na kolodvor brezplačno ali za zelo majhno odškodnino na razpolago. Ker je to prva smučarska tekma v obmejni Hotederšici, vabimo na čim večji obisk. V nedeljo — smuk — v Hotederšico.

Smučarski odsek Sokola v Sodražici je priredil 13. t. m. prvo smučarsko tekmo na 6 km. Pri startu se je zbralo 13 tekmovalcev, k tekmovalju pa je bilo pripisanih 12. Končni rezultat je bil: Milan Fajdiga (v času 30.5) kot prvi, njemu sled Vilko Ivanc (32.35) Jože Novak (33.53) Tone Ličen (34.13) Janko Mikolič (36.20) Adamič Karlo (37.22) Ivan Arko (37.40). Loščeni rezultati se glede na prav dobre snežne razmere zelo zadovoljivi.

Sokolsko članstvo na Gorenjskem opozarjamo na koncert kranjske sokolske župe, na praznik 19. t. m. ob pol 16. v Narodnem domu v Kranju. Točen spored je objavljen na lepkih, ki so jih prejeli včlanjene edince. Sestre in bratje, 19. t. m. v Kranju!

Lutkovno gledališče v Ljubnem na Gorenjskem. Na praznik sv. Jožefa 19. t. m. bo gostovalo v Ljubnem na Gorenjskem odlično lutkovno gledališče Ljubljanskega Sokola. V Sokolskem domu se boeta vršili dve predstavi, in sicer: za šolsko mladino, ki bo prihajala iz bližnjih vasi, ob 15. lutkovna veselega »Začarani skorenje« zvečer ob 20. pa za odraslo občinstvo »Gasper - dvorni zdravnik«. Sokolsko društvo v Ljubnem vabi vsa bližnja gorenjska javnost, da posesti predstavi v čim največjem številu: kajti nudi se ji redka prilika, da se seznani s svojevrstno panogo gledališke umetnosti, ki je že v vseh stoletjih zabavala narode na svoj hudomušni in skrivnostni način.

iz življenja na dežel'

CERKNICA PRI RAKEKU. Tudi pri nas imamo že okrog 70 smučarjev. Le škoda, da si fantje v današnji krizi ne morejo nabaviti pravih smuč. Vse si izdelajo kar sami. Kljub temu pa so se preteklo nedeljo zbrali na tekmo. Ob 13. so startali mlajši od 8 uo 14 let, ki jih je bilo 11, in so dosegli na 3.5 km dolgi progi prav zadovoljive uspehe. Ob 15. se je začela tekma starejših, 25 po številu, ki so prevzeli na nepopolnih plohih in v napornem svetu Slavnice 6.5 km dolgo progo v lepih časih. Najspretnejši so dobili kot nagrade smuč in druge smučarske potrebščine. Tekma je bila prirejana samo za začetnike. Najlepa hvala darovalcem nagrad. Za prihodnjo nedeljo se nam obeta še tekma cerkniških fantov za prvenstvo Cerknice. Spošna želja je, da bi se za prihodnjo zimo ustanovilo smučarsko društvo.

POLJANSKA DOLINA. V šoli na Trati je nedavno predaval g. Franjo Pavlica, banovinski strokovni uradnik za mlekarstvo, o zadružništvu in mlekarstvu. Kljub elabemu vremenu in velikemu snegu se je udeležilo predavanja več kmetovalcev, žen in deklet, posebno pa mladih gospodarjev. V svojem predavanju je govornik med drugim izjavil: Če bi bili kmetovalci Poljanske doline že poprej prišli na misel pravega združništva, bi ne nakupili nad 600 posnemalnikov, ki predstavljajo vrednost najmanj tri jetrtine milijona dinarjev, ki so bili vrženi preko meje in ki ne igrajo prav nobene vloge v današnjem gospodarstvu. S takim kapitalom bi se dala napraviti velika in moderno urejena mlekarica, ki bi bila velike gospodarske važnosti za vso Poljansko dolino. Vsekakor je zadružni duh bolj potreben za ustanovitev zadruge kakor kapital sam. Zaključil je svoje predavanje s pripombo, da je v Poljanski dolini možna ustanovitev in obstoj mlekarne le, če so za to vsi kmetovalci Poljanske doline. Tudi za to dobro uspešno poučeno predavanje gre

ALI NIČ NE RAZMIŠLJATE,

la iščete zastoj odpomoci proti starostnim pojavom (moška slabost, nervoziteta, stanje oslabelosti, nespečnost)?

NE IZGUBLJAJTE ČASA,

temveč zahtevajte takoj naš prospekt! Višek so dosegla moderna raziskavanja z ugotovitvijo, da so ti bolezenski pojavi posledica nezadostnega delovanja žlez. S poživljenjem delovanja žlez učini

PELITHE

obnovo vsega organizma, daje moču v zrelejši dobi zopet mladostno moč in omogoči visoko starost brez nadlog.

Zastopstvo PELITHE družbe, Beograd, Čika Ljubina ul. 7. Poštanski pretinac br. 94. — Proti vpslatvi 5 Din v znakah dobite našo v razumljivem slogu spisano obširno znanstveno brošuro. 104a

velika zasluga sreskemu kmetijskemu referentu g. Sušiču, ki je dobro organiziral že prejšnji kmetijski tečaj ter s tem ustvaril podlago za predavanja.

SMARTNO PRI LITILJI. V soboto ob 15. ponovi pevsko društvo »Zvone« v sokolski telovadnici opereto v 3 dejanjih »Kakor stari, tako mladi«. Z opereto je doseglo pevsko društvo »Zvone« velik uspeh v smartnem in v Zagorju. Pridite!

DOLENSKE TAPLICE. Preteklo nedeljo se je vršil ustanovni zbor organizacije J. R. K. D. Zaradi velikega snega je bila udeležba majhna, zaradi česar so zborovalci sklenili, naj se izvoli pripravljalni odbor, ki naj bi v posameznih vseh naših občin objasnjeval občanom pomen snuječe se stranke in pri tem nabiral člane. Pripravljalni odbor pojde sedaj na delo in bo vse pripravil do 17. aprila, ko se bo vršil ustanovni občni zbor.

VITANJE. Krajevna organizacija JRKD se je ustanovila 14. t. m. Delegat sreskega tajništva JRKD g. dr. Mejak je obrazložil program stranke, notar g. Jereb Rado pa je obširno poročal o zasedanju banovinskega sveta. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik Kotnik Ignac, podpredsednik Kuzman Jernej, tajnik Meško Josip, blagajnik Pung Josip; odborniki: Kaffou Ignac, Pirh Konrad, Borovnik Jožef, Berčnik Alojz, Kuršar Jožef, Temnik Franc in Mauc Drago; revizorji: dr. Silan Stanko, Starošnik Rudolf in Regovčič Vekoslav. Organizacija ima delokrog v občinah Vitanju, Paki, Breznu in Ljubnici.

ŽALEC. Sokol priredi na praznik sv. Jožefa ob 15. v dvorani br. Robleka akademijo v proslavo 100 letnice Tyrševega rojstva. Ugodne zveze z vlaki, oziroma avtobusi. Vljudno vabljeni!

STRANICE. Ustanovni zbor krajevene organizacije JRKD se je vršil 14. t. m. v Sivčevi gostilni, ki so jo zavedni Straničani napolnili do zadnjega kotička in z zanimanjem sledili izvajanjem g. dr. Mejaka in notarja g. Jereba Rada. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik Fijavž Matja, podpredsednik Klančnik Anton, tajnik Dob-

nik Leon, blagajnik Fijavž Martin; odborniki: Stračanek Avgust, Marinšek Ivan, Kovač Jožef, Mastnak Karl in Fijavž Alojz; revizorji Fijavž Leopold, Korošec Miha in Dobnik Marija. Straničani se udeležijo tudi sreske skupščine JRKD v Konjicah na Jožefovo popoldne.

SV. KRISTOF PRI LASKEM. V nedeljo ob pol 9. dopoldne bo ustanovni občni zbor krajevene organizacije JRKD za občino Sv. Kristof v prostorih hotela »Savinje« v Laskem. Dolžnost vseh onih, ki so 8. novembra izkazali svojo državljansko zavednost, in vseh onih, ki hočejo sodelovati pri državni politiki, je, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

SV. LOVRENC V SLOV. GORICAH. Tukajšnja kmetijska nadaljevalna šola je zaključila v nedeljo 13. t. m. drugi letnik. K zaključni slovesnosti, ki je bila združena s kratkim izpraševanjem, se je zbralo lepo število staršev in tukajšnjih gospodarjev. Poleg tega so nastopili fantje z lepo podanimi referati o živinoreji, sadjarstvu, narodnem gospodarstvu, kmetijskem gospodarstvu in državnoznanstvu. Solo vodi tukajšnji učitelj g. Vičar France z veliko poštrevnostjo. — Gasilno društvo pripravlja za belo nedeljo kmetosko komedijo »Trije vaški svetniki« v režiji učitelja g. Vičarja, kar nam jamči za uspeh.

ROGAŠKA SLATINA. Ustanovni občni zbor krajevene organizacije JRKD za Rogaško Slatino in okolico je odložen na poznejši čas.

ORMOŽ. Sokol priredi na Jožefovo ob 20. v telovadnici meščanske šole v režiji br. Praprotnika veseleigro »Pri belem konjičku«. Pridite!

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«?

Umrla mi je, zapustila nas je kot žrtev materinstva, iskreno ljubljena

VERA

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 19. t. m. ob pol 4 iz mrtvašnice Leonišča, Stara pot 2.

V LJUBLJANI, dne 17. marca 1932.

STANE DERGANČ trgovec
in ostali žaluje

3609

